

Täysistunto

Torstai 11.2.2016 klo 15.59—21.21

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 2/2016 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.

Keskustelu

19.03 Sisäministeri Petteri Orpo (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyseessä on kansainvälisen suojelun antamisen edellytysten tarkentamista koskeva hallituksen esitys eli suomeksi sanottuna humanitäärisen suojelun poisto.

Hallituksen esityksen tavoitteena on, että Suomesta ei saisi oleskelulupaa kansainvälisen suojelun perusteella helpommin kuin muista Euroopan maista samalla kuitenkaan vaarantamatta Suomea sitovien kansainvälisten ja Euroopan unionin lainsäädäntöön perustuvien velvoitteiden kunnioittamista. Tästä syystä ehdotetaan, että humanitäärisen suojelun perusteella myönnettävää oleskelulupaa koskevat säännökset kumotaan. Näitä lupia on myönnetty, jos turvapaikan tai toissijaisen suojelun edellytykset eivät ole täyttyneet. Käytännössä tämä siis tarkoittaa, että entistä useampi turvapaikanhakija saa kielteisen päätöksen jatkossa.

Tämä muutos yhdenmukaistaisi Suomen lainsäädännön kansainvälisen suojelun osalta Euroopan unionin lainsäädännön kanssa ja muiden Euroopan unionin maiden tasolle. Tämä selkeyttäisi meidän kansainvälisen suojelun määritelmiä ja sääntelyä, ja samalla varmistettaisiin, ettei suomalainen lainsäädäntö näyttäisi suotuisammalta, eli kyse on siis myöskin vetotekijöiden karsimisesta. Tämä ei tarkoita sitä, etteikö Suomesta suojelua saisi jatkossa. Jokainen turvapaikkaa hakenut saa yksilöllisen käsittelyn, ja edelleen siis meillä on turvapaikka eli kansainvälinen suojelu sekä toissijainen suojelu käytössä.

Ihan tilastotietoina voisi todeta sen, että vuonna 2014 humanitääristä suojelua myönnettiin neljä kappaletta. Silloin turvapaikanhakijoita oli suunnilleen kymmenesosa siitä, mitä viime vuonna, ja viime vuonnahan myönnettiin 119 oleskelulupaa humanitäärisen suojelun perusteella. Silloin se edusti viime vuonna 7,3:a prosenttia kaikista hakemuksista.

Nyt tilanne lieene se, että kun esimerkiksi Irakin osalta maaselvityksen ja maan turvallisuusarvioinnin perusteella laajemmat alueet, muun muassa Bagdadin alue, määriteltiin turvalliseksi alueeksi, niin voisi olla hyvin todennäköistä, että kun viime syksystä lähtien tullee turvapaikanhakijoita on runsaasti Irakista, niin humanitääristä suojelua olisi myönnetty enemmän. Tämä on hyvä ymmärtää, kun tätä päätöstä ollaan tekemässä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

Eli nämä kaksi tasoa, toissijainen suojelu ja kansainvälinen suojelu, ovat paljon selkeämmät kuin ehkä sitten kriteereiltään hieman erilainen humanitäärinen suojelu. Tämä on ollut meidän kansallista lainsäädäntöämme, ja on täysin eurooppalaisen lainsäädännön ja kansainvälisten ihmisoikeussopimusten mukaista, että tämä muutos tehdään. Pidän tätä erityisesti tässä muuttuneessa tilanteessa erittäin perusteltuna, ja siksi toivon, että tämän lakiesityksen kanssa pystyttäisiin eduskunnassa etenemään nopeasti, koska nyt kiihtyvällä tahdilla käsitellään tätä suurta määrää turvapaikkahakemuksia, jotka Suomeen on jätetty. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Niikko, annetaan yksi vastauspuheenvuoro, mutta mieluusti sen jälkeen käydään pieni puheenvuorokierros ja sitten vasta jatketaan laajemmin vastauspuheenvuoroilla.

19.06 Mika Niikko ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puheenjohtaja! Tämä on erittäin kannatettava hallituksen esitys, ja hyvä, että hallitus on ryhtynyt toimenpiteisiin. Tällainen toimenpide on ihan tervehdyttävä tässä tilanteessa, mikä Euroopassa vallitsee. Tämähän ei millään tavalla ole poikkeava, koska humanitaarista suojelua koskevan oleskeluluvan edellytyksistä ei säädetä Euroopan unionin lainsäädännössä eikä myöskään pakolaissopimuksissa. Olisin kysynyt ministeriltä sitä, että millä tavalla tämä ratkaisee tämän siirtolaisongelman, koska en tiedä, miten tulkiten tuon sisäministeriön kotisivujen uutisen tai artikkelin siellä, että humanitaarisen suojelun perusteella oleskelulupia myönnettiin hyvin vähän vuonna 2013—2014. Siellä lukee ihan näin, että se oli noin 1 prosentti kansainvälistä suojelua saaneiden kokonaismäärästä. Tämä luku siellä sisäministeriön sivuilla on vähän eri nytten kuin mikä tässä äsken mainittiin. En tiedä, miten näitä lukuja pitäisi tulkita.

19.08 Veera Ruoho ps: Arvoisa puhemies! Tämän hallituksen esityksen mukaan oleskelulupaa humanitaarisen suojelun perusteella ei olisi enää mahdollista myöntää. Tehostaisimme kansainvälistä suojelua koskevan päätöksen tiedoksiantoa ja muuttaisimme hakemusten käsittelymaksujen perimistä koskevaa sääntelyä tehokkaammaksi. Tarkoituksena on, että Suomen lainsäädäntö ei eroaisi EU:n ja sen jäsenvaltioiden lainsäädännöstä. Muistutan, että nykyisellä sääntelyllä koskien humanitaarista suojelua on kansallinen tausta eikä se perustu EU:n lainsäädäntöön tai kansainvälisiin velvoitteisiin. Oleskelulupia tällä perusteella on myönnetty hyvin vähän, mutta tässä maailmantilanteessa meidän on oltava proaktiivisia, koska oletettavasti lukumäärät nousevat turvapaikanhakijoiden määrän nousun myötä.

Arvoisa puhemies! Nykyinen säädäntö tiedoksi antamisesta on käytännössä osoittautunut kankeaksi ja myös poliisin resursseja syöväksi. Maahanmuuttovirasto voisi antaa myönteiset päätökset tiedoksi, ja luontevaa on, että poliisi antaa kielteisen päätöksen tiedoksi, koska poliisi vastaa maasta poistamisen täytäntöönpanosta kuten nykyisinkin. Jotta estetään maksamatta jätettyjen käsittelymaksujen perimisongelma, näissä sähköisissä hakemuksissa käsittelymaksu olisi suoritettava ennen kuin hakemuksen käsittely aloitetaan.

Mielestäni tämä hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta on erittäin kannatettava, ja kiitän ministeri Orvon kantaa, että tätä tulee kiirehtiä.

19.10 Antti Kurvinen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tänään meillä on lähetekeskustelussa ulkomaalaislain muuttaminen pieniltä mutta aika merkittäviltä osin. Ensinnäkin ha-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

luan kiittää Juha Sipilän hallitusta siitä, miten nopeasti ollaan kyetty ihan säädösmuutoksinkin reagoimaan tähän yllättävään turvapaikkakriisiin, mikä meillä viime vuonna puhkesi. Tämä lakimuutos on omalta osaltaan niitä ensimmäisiä muutoksia, joita nyt sitten lainsäädäntöön tehdään tilanteen saamiseksi hallintaan.

Arvoisa puhemies! Maahanmuutosta ja turvapaikanhakijoitten liikkumisesta on tullut ikään kuin pörssi tai sijoitusmarkkinat. Ihmisvirrat liikkuvat suhdanteitten mukaan. Tilanteista riippuen lähtöalueet vaihtelevat, ja tilanteista riippuen myös kohdealueet ja alueet, joihinkä pyritään turvapaikkaa hakemaan ja muuttamaan, vaihtuvat.

Sosiaalinen media ja internet tarjoavat valtavat mahdollisuudet kannustaa ihmisiä lähtemään ja myös välittämään oikeaa tietoa siitä, että ei välttämättä kannata lähteä matkaan hengenvaaralliselle reissulle kohti Eurooppaa. On erittäin tärkeää, että Suomi valtiona kaikella politiikallaan lähettää oikeita signaaleja lähtöalueelle. Meidän pitää välttää kaikkia turhia vetovoimatekijöitä, ja oleellisinta on isossa kuvassa se, että jatkossa turvapaikanhakijat, vainoa, sotaa, huonoa elintasoja, ties mitä syitä paossa olevat ihmiset, saavat apua mahdollisimman lähellä lähtöalueita, ja sinne kannattaa Suomen taloudellisia resursseja ja Euroopan unionin taloudellisia resursseja kohdistaa.

Haluan, arvoisa puhemies, siteerata jonkun verran tätä hallituksen esitystä. Avaan sitaatin: "Hallitus on pitänyt kuitenkin tärkeänä varmistaa, että Suomen lainsäädäntö ja käytäntö eivät ole muita Euroopan unionin jäsenvaltioita ja Euroopan unionin lainsäädännön asettamaa vähimmäistasoa suotuisampia." Sitaatti jatkuu: "Suomen lainsäädäntö näyttäytyy tällä hetkellä kansainvälisen suojelun antamisen osalta hieman suotuisampana kuin mitä Euroopan unionin ja kansainväliset velvoitteet edellyttäisivät." Sitaatti jatkuu: "humanitaarista suojelua koskevat säännökset kumotaan. Tiedossa on myös, että useat muut Euroopan unionin jäsenvaltiot ja muut pohjoismaat suunnittelevat tarkennuksia kansainvälistä suojelua koskevaan sääntelyyn ja käytäntöön."

Hallituksen esityksestä ilmenee, että meillä on tällä hetkellä kolme päätapaa myöntää turvapaikka henkilölle, joka sitä täältä tulee pyytämään. Pääsääntö on tämä kansainvälisen suojelun antaminen, mikä perustuu meidän kansainvälisiin velvoitteisiimme. Samoin on mahdollisuus saada oleskelulupa niin sanotun toissijaisen suojelun perusteella, ja sitten tämä humanitäärinen oleskelulupa on ollut kolmas. Meidän oma kotikutoinen kansallisesti tehty mahdollisuutemme on ollut osittain päällekkäinen tämän toissijaisen suojelun kriteerin kanssa, ja käytännössä sen käyttö on ollut hyvin vähäinen. Muun muassa täällä nykyisessä ulkomaalaislaissa mainitun ympäristökatastrofin perusteella ei ilmeisesti ole ollenkaan myönnetty turvapaikkaa. Näiden kansainvälisen suojelun kautta annettavan oleskeluluvan ja tämän toissijaisen suojelun perusteella Suomi pystyy antamaan apua niille ihmisille, jotka sitä apua todella tarvitsevat, ja täytämme kaikki meidän eurooppalaiset ja maailmanlaajuiset velvoitteemme.

Arvoisa puhemies! Haluan kiinnittää huomiota vielä pieneltä tuntuvaan asiaan, josta olen vähän edustaja Ruohon kanssa eri mieltä. Tämä tiedoksiannon antaminen, se, että jatkossa myönteisen oleskelulupapäätöksen voisi antaa tiedoksi turvapaikanhakijalle Maahanmuuttoviraston virkamies ja kielteiset antaisi tiedoksi sitten poliisi, ei ole ehkä käytännössä niin mukava ja käytännöllinen, miltä se kuulostaa, sillä siinä on olemassa se riski, että jos turvapaikanhakija saa tiedon, että hänelle on tulossa tiedoksianto, sitä lappua, tuomaan poliisi, niin hänhän tietää silloin, että nyt on tulossa kielteinen päätös, nyt minä joudun Suomesta pois, ja silloin riski karkaamiseen ja muuhun häiriökäyttäytymiseen on ole-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

massa. Pidänkin hallintovaliokunnan jäsenenä erittäin tärkeänä sitä, että me vielä pohdimme valiokunnassa tämän asian tarkalleen.

Muutenkin uskon siihen, että me hallintovaliokunnassa pystymme tämän esityksen käymään vielä läpi. Olen arvostanut sitä porukkaa, joka tällä vaalikaudella vaikeissa oloissa siellä on työskennellyt. Meillä on yli puoluerajojen ja yli hallitus- ja oppositiorajojen täysi työ ja hyvä yhteisymmärrys Suomen sisäisen turvallisuuden parantamiseksi.

Loppuun, puhemies, haluan todeta sen, että minusta tässä lakiesityksessä on hyvin pitkälti kysymys siitä, mistä tasavallan presidentti Sauli Niinistö puhui valtiopäivien avajaisissa meillä. (Timo Heinonen: Hyvä puhe!) Hän sanoi, että meidän pitää keskittää apu niille, jotka apua todella tarvitsevat. Me emme voi auttaa kaikkia, jotka ovat liikkeellä näissä kansainvaelluksissa. Tätä tasavallan presidentin perusajatusta myös tämä erittäin hyvä lakiesitys osaltaan tuo lihaksi.

19.16 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Tässä maailmantilanteessa täytyy ymmärtää todella, missä tilanteessa tätä lakia ollaan muuttamassa ja minkä sen tulokulman tähän asiaan pitää olla. Tässä todella Suomi nyt osaltaan omaa kansallista lainsäädäntöään muokkaa siten, että se vastaa niitä EU-säännöksiä, mitä asiasta on annettu ja millä perusteella muut EU-maat jo näitä turvapaikkoja myöntävät, elikkä tällä kahden tason perusteella. Täytyy myös muistaa, että myös Ruotsissa tämä sama tarkastelu on menossa. Tanskassa ja Norjassahan tämä kyseinen humanitäärisen syyhän on jo aikaisemmin poistettu.

Se, mihin ajattelin itse puuttua, on se, että tähän suoranaisesti vaikuttaa jo niihin ihmisiin, jotka ovat sitten väliaikaisen oleskeluluvan saaneet tällä humanitäärisellä perusteella. Näitähän ei kovin monta ole. Pitäisin tärkeänä, että nyt sitten valiokunta työssään huolehtii kuitenkin siitä, että — koska näitä ihmisiä lukumäärällisesti ei ole monta — tässä muuttuvassa tilanteessa jokaisella myös se asianmukainen käsittely tapahtuu. Sitten voidaan katsoa sitä, onko näillä ihmisillä muita syitä sitten saada turvapaikkaa Suomesta.

Yleisesti, pitkänä linjana — ja toivon mukaan se täällä yhteisenä linjana meillä eduskunnassa on — on, että apua todella keskitetään heille, jotka eniten sitä tarvitsevat. Siinä mielessä tämä lain muutos on aivan ymmärretty. Sitten taas toisaalta täytyy muistaa, että nyt kun tässä maailman ajassa teemme näitä niin kutsuttuja kiristyksiä, niin varmaan tulee myös tulevaisuudessa niitä aikoja, jolloin me taas kansallisessa lainsäädännössä tarvitsemme tätä humanitäärisen suojelun perusteella myönnettyä turvapaikkaa. Esimerkiksi jos ilmastonmuutos oikein äityy ja syntyy erilaisia ympäristökatastrofeja eri puolella maailmaa, niin on varmaan syytä pohtia sitten siinä tilanteessa uudelleen, että myös avaisimme tämän humanitäärisin perustein myönnetyn turvapaikan sitten uudestaan.

19.18 Ben Zyskowiec kok: Arvoisa herra puhemies! Arvoiset kansanedustajat! Ministeri Orpo ja edellä puhuneet kansanedustajat kertoivat jo aika lailla hyvin, mistä tässä asiassa on kyse. On siis kyse siitä, että EU-direktiivi tuntee luonnollisesti turvapaikan eli varsinaisen pakolaisstatuksen ja tuntee myös niin sanotun toissijaisen suojelun niiden kohdalla, jotka eivät täytä varsinaisen turvapaikan saamisen ehtoja mutta joiden kohdalla on perusteltua antaa oleskelulupa, koska ei ole perusteltua palauttaa heitä lähtömaahansa. Tämän lisäksi Suomessa tunnetaan kolmas kategoria, niin sanottu humanitäärisen suojelun kategoria, joka nyt esitetään poistettavaksi.

Miksi Suomessa EU-direktiivin säätämien kriteereiden lisäksi on olemassa tämä kolmas kategoria? En tiedä. Olen ollut varmasti itsekkin lakia tältä osin täällä säätämässä, mut-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

ta luulen, että se on kaikuja siltä ajalta, kun Suomen maahanmuuttopolitiikkaa toteutti Biaudet'n—Thorsin linja eikä nykyinen Orpon linja.

Missään muualla Euroopassa Ruotsia lukuun ottamatta ei ole tätä humanitäärisen suojelun kategoriaa. Hallituksen esityksen perusteluissa, sivu 9, kerrotaan, että on kysely asian perään ja kyselyyn vastasivat Belgia, Italia, Irlanti, Itävalta, Kypros, Latvia, Liettua, Norja, Portugali, Ranska, Ruotsi, Romania, Slovakia, Slovenia, Tanska, Tšekki ja Unkari. Missään muualla kuin Suomessa ei Ruotsin ohella tunnettu tätä humanitäärisen suojelun kategoriaa, ja, kuten hallituksen esityksen perusteluissa käy ilmi, Ruotsistakin ollaan tämä kategoria poistamassa tai siis joka tapauksessa heidänkin osaltaan linjaa tiukentamassa tältä osin.

Nyt hallitus siis esittää humanitäärisen kategorian poistamista. Hallituksen esitys on erittäin perusteltu, erittäin järkeenkäypä, ja luonnollisesti kannatan sitä. Hallitus perustelee esitystään yhtäältä sillä, että meidän pitää pyrkiä yhdenmukaistamaan käytäntöjämme muihin Pohjoismaihin ja muuhun Eurooppaan, jotta ei olisi olemassa tällaista vetovoimatekijää, joka tuo esimerkiksi irakilaisturvapaikanhakijat, kuten on nähty, lukuisten maiden läpi tänne Pohjolan perälle Suomeen juuri sen takia, että heillä on käsitys, että Suomessa saa helpommin oleskeluluvan, Suomessa on helpompi saada myös perheen yhdistäminen.

Toinen perustelu, edustaja Biaudet, jonka vuoksi hallitus esittää tätä muutosta, on se, että nyttemmin Euroopan unionin oikeuskäytäntö on sillä tavoin kehittynyt, että osa niistä tapauksista, jotka aikaisemmin olisivat menneet tämän niin sanotun humanitäärisen suojelun piiriin, menevät Euroopan unionin oikeuskäytännön valossa nyt niin sanotun toissijaisen suojelun piiriin.

Herra puhemies! Kun Suomessa on käyty maahanmuuttokeskustelua, on käyty keskustelua myös siitä, onko meillä tässä keskustelussa ääriyhmät vai onko olemassa vain yksi ääriyhmä tässä keskustelussa eli rasistit ja fasistit, (Eva Biaudet: Kenen joukoissa seisot?) mutta ei ole olemassa sitä ääriyhmää, sitä porukkaa, joka vastustaa kaikkia järkeviä tiukennuksia maahanmuuttopolitiikkaan, joka haluaakin, että Suomi on vetovoimaisempi tekijä kuin mikään muu maa, ja joka ilmeisesti haluaa, että Suomeen tuleekin halki koko Euroopan mahdollisimman paljon turvapaikanhakijoita, nimenomaan Suomeen.

Minä sanon, että jos tätä esitystä nyt täällä eduskunnassa joku vastustaa, niin ainakin minulle se on täysin selvä osoitus siitä, että silloin kyseessä on tämän maahanmuuttokeskustelun toinen ääripää. Itse asiassa äsken käytin vahingossa väärää ilmaisua. Tarkoitus ei ollut puhua ääriyhmistä vaan ääripäistä. Eli jos tällaista järkevää muutosta, jolla Suomi toteuttaa EU:n direktiiviä sellaisenaan, jolla Suomi tekee samanlaista politiikkaa kuin kaikki muut Euroopan maat käytännössä, täällä nyt asetutaan vastustamaan, niin ainakaan minä en tarvitse enää yhtään todistetta siitä, että tässä maahanmuuttokeskustelussa on se toinen ääripää. No, en minä tarvitse siitä itse asiassa edes tätä todistetta. Kyllä minulle henkilökohtaisesti se on käynyt selväksi jo aikaisemmin. Esimerkkeinä mainitsen täältä nyt poissa olevan edustaja Emma Karin, joka on ollut sitä mieltä, että edes niitä irakilaisia ei pitäisi palauttaa Irakiin, joilla ei ole mitään perustetta saada Suomesta oleskelulupaa.

Herra puhemies! Lopuksi. Hallituksen esityksen sivulla 17 sanotaan sanatarkasti seuraavaa: "Ehdotetut säännösmuutokset eivät sisällä sellaisia ulottuvuuksia, jotka olisivat ristiriidassa perustuslain, Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden tai Euroopan unionin lainsäädännön kanssa." Täysin yksiselitteinen, selvä kanta. Ja kun näin on, niin ei voisi kuvitella, että olisi mitään perustetta lähettää tätä esitystä, kuten puhemiesneuvosto nyt ehdottaa, perustuslakivaliokuntaan lausunnolle. Mutta täällä, sivua myöhemmin, sanotaan-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

kin seuraavaa, siis hallituksen esityksessä sanotaan: "Tärkeänä pidetään kuitenkin, että perustuslakivaliokunnalle varataan tilaisuus antaa esityksestä lausunto." (Eva Biaudet: Se on varmaan se ääripää!) Miksi? Miksi se on tärkeätä, kun hallituksen esityksessä sanotaan, että ei ole mitään, ei mitään suhteessa kansainvälisiin velvoitteisiin, ei mitään suhteessa meidän perusoikeuksiin, ei mitään suhteessa kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin ja muuta. Minä en ymmärrä tätä, että tässä eduskunnassa näköjään ei nykyään voi säätää juurikaan mitään merkittävämpää tai edes vähemmän merkittävää lakia ilman, että pidetään tärkeänä, että perustuslakivaliokunnalle annetaan tilaisuus antaa esityksestä lausunto.

Herra puhemies! En ehdota, että asiaa ei lähetetä perustuslakivaliokuntaan. Mutta vetoan, että puhemiesneuvosto kävisi keskuudessaan keskustelun, mihin perustuu sellainen ajatus, että kun yhtäältä sanotaan, että ehdotetut säännösmuutokset eivät sisällä sellaisia ulottuvuuksia, ei puhuta ristiriidoista vaan sellaisia ulottuvuuksia, jotka olisivat ristiriidassa perustuslain, Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden tai Euroopan unionin lainsäädännön kanssa, niin miksi silti asia pitää lähettää perustuslakivaliokuntaan. Siksikö, että nämä valtiosääntöasiantuntijat, jotka viisastelevat kaikissa mahdollisissa uudistuksissa, jotka koskevat rikollisia tai maahanmuuttajia, viisastelevat ja näkevät niissä ongelmia, tässäkin pääsevät nyt sitten näkemään ongelmia — nämä asiantuntijat, joista ainakin osa on tullut tunnetuksi siitä, että toimivat tai ovat toimineet sellaisissa järjestöissä, joiden tehtävänä nimenomaan on ajaa ulkomaalaisten asiaa Suomessa?

Herra puhemies! Toivon, kun täällä on perustuslakivaliokunnan jäseniä, että kun perustuslakivaliokunta tätä käsittelee, niin ainakin asiantuntijoiden osalta pidätte huolen siitä, että siellä asiantuntijat esittävät asiantuntemuksensa perusteella arvioita tämän lakiesityksen suhteesta näihin kansainvälisiin velvoitteisiin ja Suomen perustuslakiin eivätkä ole siellä lobbaamassa oman ulkomaalaispoliittisen näkemyksensä mukaisia ratkaisuja.

19.26 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Annan tukeni mielelläni tälle hallituksen esitykselle, jonka eduskunta on saanut ministeri Orpon johdolla tänne tuotua.

Kansainvälinen suojeluhan on tähän asti jakaantunut Suomessa kolmeen eri kategoriaan: perinteiseen turvapaikkaan, toissijaiseen suojeluun ja sitten tähän humanitääriseen suojeluun, josta olemme nyt Ruotsin tapaan luopumassa. Eli tämän jälkeen meillä olisi yhtenevät pelisäännöt muiden EU-maiden kanssa. Ja jos oikein ymmärsin, niin aika laajasti keskusteluissa kannatetaan, myös televisiossa muistan vihreiden ryhmäpuheenjohtajan kannattaneen turvapaikkapolitiikassa yhteisiä pelisääntöjä EU:n sisällä. Ja tämän nimenomaan niitä nyt vahvistaa. Resurssimme riittävät auttamaan heitä, jotka aidosti, oikeasti apua tarvitsevat, ja sen takia kannattaa panoksia enempi sinne laittaa. Jatkossa kansainvälistä suojelua saisi vain hakija, joka täyttää nämä kansainvälisen tai EU-lainsäädäntöön perustuvat edellytykset.

Jos katsoo tätä viime vuoden tilastojen valossa, niin voi tietysti todeta, että eihän tämä ratkaise mitään. Eli viime vuonnahan vain 119 oleskelulupaa annettiin tällä, mikä on 7 prosenttia kaikista oleskeluluvista. Mutta tietysti nyt, kun verrataan siihen, että meillä on hakemuksia 30 000 pöydällä ja tänä vuonna todennäköisesti tulee lisää — toivottavasti ei enää niin paljoa kuin viime vuonna, mutta pahimmat pelot voivat olla vielä reilustikin suurempia — niin silloin tietysti siitä määrästä 7 prosenttia on jo erittäin suuri määrä, ja on hyvä, että meillä on yhtenevät pelisäännöt EU:n sisällä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Andersson, ja sen jälkeen muutamaan vastauspuheenvuoroon on sijaa ja tilaa.

19.28 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Minä tiedän monta poliitikkoa ja erityisesti yhden puolueen Suomessa, joka useampaan otteeseen on peräänkuuluttanut asiallista keskustelua maahanmuutto- ja siirtolaispolitiikasta. Minusta sellaiseen asialliseen keskusteluun kuuluu myös se, että voidaan kaikessa rauhassa käsitellä hallituksen lakiesityksiä, pohtia, mitä mahdollisia ongelmia tai hyötyjä niihin sisältyy, ilman että sen myötä yhtäkkiä tulee leimatuksi ääripäähän kuuluvaksi tai miksi tahansa muuksi.

Tämä hallituksen esitys ulkomaalaislain muuttamiseksi niin, että oleskelulupaa humanitaariseen suojeluun perustuen ei enää myönnettäisi lainkaan, on osa laajempaa kehitystä Pohjoismaissa ja Euroopassa, niin kuin tässä on jo aikaisemmin todettu. Eri maissa hallitukset reagoivat turvapaikanhakijoiden määrän kasvuun nyt niin, että ne pyrkivät alentamaan kansainvälisen suojelun standardeja kohti niitä minimitasoja, joita Geneven sopimus, Euroopan ihmisoikeussopimus ja EU:n turvapaikkadirektiivit edellyttävät. Tämä on eräänlainen kisa pohjaa kohti, jossa kaikissa maissa madalletaan suojelun tasoa kohti mahdollisimman yhtenäistä minimiä.

Huomionarvoista minun mielestäni on, että näitä heikennyksiä ei tehdä sen takia, että kansainvälisen suojelun tarve olisi vähentynyt, tai koska nämä suojelupykälät sinänsä olisivat osoittautuneet turhiksi. Nämä muutokset tehdään, koska aikana, jolloin suojelun tarve on poikkeuksellisen suuri, haluavat hallitukset Euroopassa auttaa vähemmän. Ja, hyvät edustajat, minun mielestäni meidän kannattaa kaikkien muistaa, että nyt kun käsitellään tätä lakimuutosta, niin tämä koskee nimenomaan hädässä olevia ja heidän oikeuksiaan ja suojelun tasoa.

Tämän lakimuutoksen pitkäaikaisia vaikutuksia on kuitenkin tässä vaiheessa vaikea arvioida. Tätä suojelukategoriaa ei ole vuosien saatossa käytetty kovin paljon, ja siksi vaikutukset kansainvälisen suojelun tasoon eivät välttämättä ole niin merkittäviä tai suuria. Toisaalta humanitaarisen suojelun nojalla on viime vuonna myönnetty oleskelulupa yli sadalle henkilölle Suomessa.

Mahdollisuus oleskelulupaan humanitaariseen suojeluun perustuen on alun perin luotu sitä varten, että lainsäädäntö Suomessa kattaa kaikki ne tilanteet, joissa ihminen on tosiasiallisesti kansainvälisen suojelun tarpeessa tai palautuskiellon nojalla häntä ei voida palauttaa. On siis haluttu varmistua siitä, ettei lainsäädäntöön jää aukkoja.

Hallituksen esityksen mukaan on mahdollista, että osassa sellaisia tapauksia, joissa viime vuosina on myönnetty oleskelulupa humanitaarisen suojelun perusteella, jatkossa myönnetään se esimerkiksi toissijaiseen suojeluun perustuen. Toisaalta hallituksen esityksessä myös todetaan, että tarkoituksena ei ole, että oleskelulupa humanitaarisen suojelun perusteella lähtökohtaisesti korvattaisiin muilla olemassa olevilla oleskelulupaperusteilla. Tämä toteamus tarkoittaa, että kansainvälisen suojelun taso Suomessa heikkenee tämän lakimuutoksen myötä.

Avoimeksi tässä esityksessä nyt jää myös se, miten jatkossa toimitaan ympäristökatastrofien kohdalla. Ilmastopakolaisuus on jo tänä päivänä iso ongelma, ja ilmastopakolaisten määrä kasvaa tulevaisuudessa. Näiden ihmisten asema on kansainvälisoikeudellisesti jo nyt hyvin heikko, kun perinteiset pakolaisoikeuden välineet eivät huomioi ihmisten elinympäristön, esimerkiksi luonnonkatastrofin tai ilmastonmuutoksen, aiheuttamia muutoksia kansainvälisen suojelun perusteena.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

Arvoisa puhemies! Erityisen ongelmallisena näen kuitenkin sen, että paperittomien määrä tämänkin lakimuutoksen myötä saattaa kasvaa. Paperittomuuden vähentäminen on tärkeää niin ihmisoikeuksien, kansanterveyden, työmarkkinoiden pelisääntöjen noudattamisen kuin yhteiskunnan kokonaisedun kannalta.

Suomessa tulisi nyt pikaisesti arvioida, miten esimerkiksi viime vuoden keväällä tehty muutos ulkomaalaislakiin vaikuttaa tilanteessa, jossa turvapaikanhakijoiden määrä on noussut. Keväällä 2015 hyväksyttiin eduskunnassa lakimuutos, jonka seurauksena kielteisen päätöksen saaneet turvapaikanhakijat eivät enää saa tilapäistä oleskelulupaa eivätkä vastaanottopalveluita, jos arvioidaan, että vapaaehtoinen paluu voisi olla mahdollinen. (Ben Zyskiewicz: Sehän on ihan järkevää!) Tilapäisiä lupia on aikaisemmin myönnetty tilanteessa, jossa oleskelulupaa muulla perusteella ei myönnetä mutta henkilöä ei pystytty palauttamaan lähtömaahan esimerkiksi vastaanottajamaan haluttomuuden tai puuttuvien liikenneyhteyksien vuoksi.

Ollaan maahanmuuttopolitiikan päälinjauksista mitä mieltä tahansa, on suomalaisen järjestelmän vahvuus ainakin ollut se, että maassa oleskelevilla on ollut mahdollisuus elää täällä virallisesti tilapäisen oleskeluluvan turvin. Se on taannut kaikille täällä oleville tietyt perusoikeudet. Paperittomuuden lisääntymisestä ei hyödy kukaan. Paperittomuus syrjäyttää ihmisen muusta yhteiskunnasta, lisää harmaata taloutta ja altistaa hyväksikäytölle ja ihmiskaupalle. Nämä ovat niitä kysymyksiä, joita minun mielestäni pitäisi käsitellä, joista meidän pitäisi täällä puhua, jos siirtolaisuuden ja maahanmuuton ongelmista halutaan keskustella.

19.34 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Koen olevani perustuslakivaliokunnan jäsenenä vähän velvoitettukin kommentoimaan noita edustaja Zyskiewiczin oppineita näkemyksiä. Me olemme perustuslakivaliokunnassa ihan samaa keskustelua itse asiassa tälläkin viikolla käyneet siitä, mitä lakiesityksiä meille lähetetään ja mitä ei lähetetä. Meillä on aidosti varmasti lainvalmistelussa valtionhallinnossa ongelmia sen tunnistamisessa, mitkä ovat todellisia perustuslaki-, valtiosääntökysymyksiä ja mitkä voisi sitten viedä eteenpäin suoraviivaisempaa reittiä.

Olen edustaja Zyskiewiczin kanssa samaa mieltä siitä, että asiantuntijoiden, joita me kuulemme, ei kannattaisi ottaa voimakkaita julkisia kantoja asioihin etukäteen. Mutta minä peräänkuuluttaisin nyt edustaja Zyskiewiczilta vaihtoehtoa. Mikä on vaihtoehto nykyisen perustuslakivaliokunnan toiminnalle? Onko se valtiosääntötuomioistuin? Kävimme Wienissä Itävallassa viime syksynä. Siellä eduskuntaryhmien puheenjohtajat neuvottelevat tuomareista, ketkä nimetään (Puhemies koputtaa) valtiosääntötuomioistuimeen. Kuulemma puoluepolitiikka ei ole vaikuttanut tuomioistuimen toimintaan, (Puhemies koputtaa) mutta sitä sopii epäillä.

19.36 Ben Zyskiewicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Anderssonille sanon, että mikäli niille turvapaikanhakijoille, joilla ei ole mitään perustetta saada oleskelulupaa mutta jotka sen jälkeen kuitenkin kieltäytyvät palaamasta lähtömaahansa, annettaisiin tilapäinen oleskelulupa, kuten te esitte ja kuten aikaisemmin oli asianlaita, niin silloinhan koko turvapaikkaprosessilla ei olisi mitään merkitystä. Jos meillä on prosessi, joka hyvin tarkkaan ja oikeusasteet läpi käyden toteaa, että tällä henkilöllä ei ole mitään perustetta Suomen systeemin mukaan saada oleskelulupaa, ja jos tällainen henkilö kuitenkin saisi oleskeluluvan, kun hän vain ilmoittaa, että minä en muuten lähde mi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

hinkään ja Suomi on paljon parempi maa kuin oma lähtömaa ja minä jään tänne, ja jos hänelle sitten sanottaisiin, että no hyvä, tuossa on sinulle sitten oleskelulupa, niin mihin me tarvitsemme tätä turvapaikkaprosessia? Eli paperittomista päästään eroon, kun paperittomat palaavat sinne lähtömaahansa, kun heillä ei ole oikeutta jäädä Suomeen.

Edustaja Kurviselle sanon, (Puhemies koputtaa) että kannatan nykyistä järjestelmää, mutta kun ei tässä ole mitään perustuslakikysymyksiä, (Puhemies koputtaa) niin miksi lähetää tätä perustuslakivaliokuntaan?

19.37 Eva Biaudet r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Zyskowiec ei ehkä nyt tunne ihan tätä paperittomien tilannetta. Hyvin useastihan on niin, että vaikka henkilö itse haluaisi ja olisi valmis lähtemään ja palautettaisiin, niin toinen maa ei ota häntä vastaan. Kysymys on silloin siitä, onko parempi, että täällä sitten joutuu elelemään ilman mitään papereita, kuin että annetaan tilapäinen oleskelulupa. Se ei välttämättä liity tähän kysymykseen, mutta elämä ei ole näin yksinkertaista kuin haluatte antaa ymmärtää. On hyvä tutustua näihin juttuihin, joita oikeasti on tapahtunut. (Ben Zyskowiec: Nyt puhutaan ihmisistä, jotka kieltäytyvät palaamasta vapaaehtoisesti!)

19.37 Mika Niikko ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itsekin kiinnitin tähän samaan asiaan huomiota, sillä eihän tämä koko järjestelmä toimi millään tavalla, jos paperittomille annetaan edes tilapäinen oleskelulupa, koska tähän tarkoittaa silloin sitä, että paperittomat pääsevät myös tämän meidän siunatun toimeentulotukemme piiriin, esimerkiksi. Ja kuinka monta paperitonta siirtolaista, jotka kieltäytyvät palaamasta omaan maahansa, on Euroopassa? Miljoona, kaksi — kuka tietää, kuinka monta miljoonaa. (Eva Biaudet: Kolme!)

Emmehän me voi näitä asioita ratkaista sillä, että me madallamme rimaa niin alas, että kenenkään ei tarvitse enää noudattaa minkäänlaisia lakeja täällä. Siinä mielessä edustaja Zyskowiecin perustelut olivat erinomaisia. Meidän tulee luoda uskottavaa lainsäädäntöä, jossa myös kaikki laittomasti maahan pyrkivät ymmärtävät sen, että tätä järjestelmää ei voi hyväksikäyttää. Siinä mielessä tämä hallituksen esitys on kyllä tervetullut.

19.38 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kannattaa muistaa, että nämä tilapäiset oleskeluluvat, jotka on myönnetty tällaisissa tilanteissa, eivät ole verrattavissa siihen oleskelulupaan, minkä saa esimerkiksi silloin, kun saa positiivisen turvapaikkapäätöksen.

Näihin B-lupiin on jopa liittynyt aika isoja ongelmia. Ennen oli jopa sellaista lainsäädäntöä Suomessa, jossa esimerkiksi näiden ihmisten työskentelyoikeutta oli rajoitettu, josta päästiin eteenpäin siihen järjestelmään, joka ennen oli, joka kyllä on toiminut paremmin kuin esimerkiksi ne järjestelmät, joita on ollut katsottaessa esimerkiksi Kreikan tai Italian tilannetta, missä on valtava joukko ihmisiä, jotka elävät paperittomuudessa vailla mahdollisuuksia tehdä töitä virallisesti tai mahdollisuuksia päästä terveydenhuoltojärjestelmän piiriin. Kyllä se järjestelmä, mikä Suomessa oli, on toiminut paremmin, ja se peruslähtökohta siitä, että kun on ihminen, joka syystä tai toisesta — voi olla myöskin vastaanottavan maan haluttomuudesta johtuen — on täällä, niin silloin sillä ihmisellä on mahdollisuus oleskella jonkunlaisen virallisen (Puhemies koputtaa) luvan turvin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Havaitsen vielä vastauspuheenvuorot edustajille Meri, Heinonen ja Saarakkala, ja jos joku vielä haluaa vastauspuheenvuoron, toivon, että painaa nappia. — Nyt edustaja Meri.

19.40 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse olen perussuomalaisten edustaja perustuslakivaliokunnassa ja halusin osallistua tähän.

Minä ymmärsin edustaja Zyskowiczin kritiikin enemmänkin siihen suuntaan, en niinkään järjestelmää vastaan, mutta sitähan hän ei tuntunut vastustavan, vaan niin, ettei turhaan pyydetä lausuntoja silloin, kun on kysymys maahanmuutosta tai kriminaalipoliitikasta. (Ben Zyskowicz: Just näin!) Meillä on erittäin paljon asioita perustuslakivaliokunnassa, ja toki mekin toivomme, että sinne ei niin kuin muodon vuoksi tuoda asioita, jotta saataisiin tälle, ehkä ääripäälle, hyvä mieli, mistä Zyskowicz puhui. Siinä mielessä olen edustaja Zyskowiczin kanssa samaa mieltä, että en oikein pidä siitä trendistä, mikä nykyisin on, että perustuslailla ratsastavat aivan kaikki. Tässä silloin, kun hallitusohjelma julkaistiin, ilmoitettiin joidenkin asiantuntijoiden toimesta, että siellä on osa kohdista perustuslain vastaisia. No, jokainenhan tietää, että hallitusohjelma ei ole laki; se on joku lause, mihin pyritään. Samoin subjektiivinen päivähoito-oikeus oli perustuslain vastainen. En pidä tästä kehityksestä.

19.41 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Valitettavasti tällaisessa keskustelussa helpolla ovat ne ääripäät vahvimmin äänessä: toinen ääripää, että "rajat kiinni, emme halua auttaa ketään", ja sitten toinen ääripää, "tervetuloa kaikki tänne, me autamme kaikkia, on teillä hätä tai ei". Sitten on se iso tolkun porukka, mitä edustaa tämä lainsäädäntö, että me noudatamme kansainvälisiä sopimuksia, me noudatamme EU:n yhdessä sopimia pelisääntöjä. Me haluamme, että meillä on yhtenevät pelisäännöt (Ben Zyskowicz: Oikein!) EU:n kanssa. Tämänsuuntaista myös tasavallan presidentti Sauli Niinistö puheessaan toi esille. Me emme voi valitettavasti auttaa kaikkia. Me joudumme auttamaan niitä, jotka aidosti tarvitsevat apuamme.

19.42 Vesa-Matti Saarakkala ps: Arvoisa herra puhemies! En malta olla ottamatta kantaa tähän perustuslakikeskusteluun, kun olin viime kaudella siellä perustuslakivaliokunnassa ja sitä kautta hallitsi tämä eurokriisi, joka toki on vieläkin akuutti asia. Nyt on sitten tämä pakolaiskriisi. Yksi sellainen argumentti, mitä perustuslakivaliokunta silloin eurokriisin yhteydessä paljon tarkasteli, on se, pystyykö valtio, onko valtiollemme mahdollisuudet vastata niistä velvoitteista, jotka sillä Suomen perustuslain mukaan ovat, ja tarkastelussa ovat nimenomaan nämä meidän taloudelliset kokonaisvastuumme. Nyt onkin mielenkiintoista nähdä — etenkin, mikäli tämä pakolaiskriisi kevään myötä yltyy — onko tämä argumentti yhä relevantti myös tämän pakolaiskriisin yhteydessä käytävässä keskustelussa ja päätöksenteossa, koska mielestäni se on. Tämä on perustuslakivaliokunnan hyvä muistuttaa. (Eduskunnasta: Muistetaan!)

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vastauspuheenvuoro, edustaja Räsänen. — Mieluusti sen jälkeen siirrytään listaan, otetaan seuraava debatti myöhemmin.

19.43 Joona Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä en itse lähde nyt kommentoimaan tätä perustuslakikysymystä, mutta sen verran ehkä tähän keskuste-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

luun, että kun tässä salissa ja muuallakin on pitkään puhuttu tästä maahanmuuttotilanteesta ja on haluttu hakea vähän leveämpiä hartioita ja on sanottu, että meidän pitää Euroopassa yhteisesti näitä asioita katsoa ja meidän pitää yhteisesti Pohjoismaiden kanssa näitä katsoa, niin nyt sitten tällaisessa tilanteessa, missä hallitus tekee sellaisen esityksen, missä meidän politiikkamme vastaa enemmän määrin sitä politiikkaa, mitä jo muualla Euroopassa tehdään ja mitä muualla Pohjoismaissa tehdään, minun mielestäni se on aika ymmärrettävää, ja sitä on siinä mielessä kyllä helppo tukea.

Se on sitten toinen kysymys, että pitäisikö joidenkin mielestä vielä enenevässä määrin, koska kansainvälistä suojelua kuitenkin tarvitaan, sitä lisätä. Nyt täytyy muistaa myös, että mikäli meillä kriteerit olisivat erilaiset, niin totta kai Suomen houkuttelevuus olisi aivan erilainen kuin muilla Euroopan mailla, ja varsinkin, kun meillä Dublin-säännös ei toimi, muilla Euroopan mailla ei ole mitään (Puhemies koputtaa) intressiä tavallaan pysäyttää kauttakulkua vaan antaa (Puhemies koputtaa) vain virrata, joten tämä on ihan perusteltu muutos.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja nyt listaan.

19.44 Jari Ronkainen ps: Arvoisa herra puhemies! Humanitaarinen suojelu oleskeluluvan perusteena on aivan järjetön ja täysin Suomen päättäjien tekemä lisäys. Viimeinkin tämä asia todennäköisesti korjataan. En pysty ymmärtämään, miksi tähän on aikanaan päädytty. Eikö ole pystytty ymmärtämään, että tämä toimii houkuttelevuutta lisäävänä tekijänä? Me perussuomalaiset olemme vuosikaudet varoittaneet lepsun maahanmuuttopolitiikan seurauksista. Ne seuraukset ovat turvapaikanhakijatulvan myötä todellisuutta. Todellinen taakka on kestämaton.

On aivan selvää, että meidän on tiukennettava lainsäädäntöämme monelta osin. Tämä on yksi pieni osa, mutta vetovoimaisuuden kannalta todella tärkeä. Se, ettei oleskelulupia juuri myönnetä humanitaarisen suojelun perusteella, ei tarkoita sitä, etteikö sillä olisi merkitystä tänne tulevien kannalta. On huomattava, että tällä hetkellä koko Eurooppaa ravisteleva kriisi voi myös johtaa siihen, että tätä käytetään enemmän oleskeluluvan perusteena. On huomioitava, että muutos vaikuttaa myös niihin, joilla on määräaikainen oleskelulupa samoin perustein, ja sitä kautta myös perheenyhdistämiin.

Hallituksen turvapaikkapoliittinen toimenpideohjelma antaa meille entistä enemmän keinovalikoimaa. Olemme ottaneet oikean suunnan — turhan myöhään, mutta kuitenkin. Meillä on tainnut olla Pohjoismaiden lepsuin turvapaikkapolitiikka, jopa lepsumpi kuin Ruotsissa. (Eva Biaudet: Pitäisi osata laskea vähän!) Onneksi tulijoita ei ole niin paljon kuin siellä.

Meidän on tiukennettava omia käytäntöjämme niin paljon kuin direktiivien mukaan on mahdollista. Jos se ei riitä, niin on oltava itsekkäitä. Voimme myös ottaa mallia Tanskasta, jossa oikeasti pyritään tekemään asialle jotain. Kevään aikana on tulossa eduskunnan käsittelyyn perheenyhdistämisen tiukentaminen. Odotan sen menevän juuri niin tiukaksi kuin se vain on mahdollista.

19.46 Laura Huhtasaari ps: Arvoisa puhemies! Tätä asiaa on hyvä toistaa tässä salissa, että humanitaarista suojelua koskevan oleskeluluvan edellytyksistä ei säädetä Euroopan unionin lainsäädännössä tai pakolaissopimuksessa vaan taustalla on Suomen oma kansal-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

linen ratkaisu eli tämä on tällainen kotoperäinen erikoisuus. (Eva Biaudet'n välihuuto) Humanitaarista suojelua ei myöskään tunneta EU-oikeudessa.

Sitten hieman tilastoa. Vuosi 2010: turvapaikan sai 181 henkilöä, 644 henkilöä sai toisijaista suojelua, ja 654 henkilöä sai humanitaarista suojelua.

Itse tein kirjallisen kysymyksen tästä viime syksynä tämän humanitaarisen suojelun poistamisesta ja olen erittäin tyytyväinen tästä esityksestä. Tämä on askel kohti parempaa maahanmuuttopolitiikkaa. Onneksi hallituksessa on nyt maahanmuuttokriittinen puolue, joten meidän täytyy jatkaa näitä tiukennuksia.

19.48 Kai Mykkänen kok: Arvoisa puhemies! Minun osaltani taas, jos pitäisi valita osalleni identiteetti, olenko maahanmuuttoon suhteessa suvaitsevainen vai nuiva, niin valitsin kyllä suvaitsevaisen (Perussuomalaisten ryhmästä: Tolkun mies!) — mielellään myös tietysti tolkun mies, jos niin joku sallii sanoa — mutta siltä osin, että minun mielestäni hädänalaisia pitää kyllä meidän ehdottomasti pystyä auttamaan. Lisäksi minä uskon, että tästä urakasta kyllä fiksuin keinoin myös selvitään.

Mutta itse asiassa keskeiset tekijät siinä, että me selviämme tästä, että turvapaikanhakijat, joita nyt on tulva tullut Eurooppaan, selviäisivät tästä, ovat nimenomaan se, että hyväksyttävyyden Euroopassa säilyminen, että se säilyy Suomessa Suomen osalta, ja itse asiassa se, että niillä, jotka tänne jäävät, on jonkunlaiset edellytykset myös pärjätä maassa. Jos me sallimme täällä olon mutta emme käytännössä pärjäämistä omalla työllä, niin silloin me teemme karhunpalveluksen kyllä myöskin näille tulijoille.

Tämän hyväksyttävyyden osalta väittäisin, että keskeinen asia on se, että tämä systeemi vaikuttaa selkeältä. Tämän kevään osalta ehkä isoin yksittäinen haaste luonnollisesti tulee olemaan se, että kun näitä hylättyjä päätöksiä joka tapauksessa tulee toistakymmentätuhatta, ne palautukset pystytään panemaan toimeen. Tässä ehdin kuulla ainakin edustaja Zyskoviczin järkeenkäypää argumentointia tämän osalta.

Itse asiassa, kun esimerkiksi tammikuussa itse käytin aikaa yhdessä vastaanottokeskuksessa nimenomaan sen takia, että oppisin tätä järjestelmää ja voisin vähän samalla auttaa, niin hyvin monet turvapaikanhakijat itsekkin tuntuivat toivovan sitä, että tämä järjestelmä olisi yksinkertaisempi ja että asioille vain alkaisi tapahtua päätöstä. Se odottelu on se pahin.

Myöskin tähän tasavallan presidentti minun mielestäni ainakin pääosin täysin oikein kiinnitti huomiota, että meillä on turha pistää päätä pensaaseen siltä tosiasialta, että jos mitään ei tehdä, niin kerta kaikkiaan eurooppalainen enemmistödemokratia ei hyväksy sitä, mitä vyörynomaisesti, hallitsemattomasti on tapahtumassa. Sen takia meidän poliitikkoina pitää uskaltaa nostaa se pää pensaasta ja tehdä kohtuullistavia ratkaisuja, joiden avulla mahdollisimman moni ihminen, jos on oikeasti hädänalainen, pystytään sitten järjestäytyneesti hoitamaan.

Sitten itse asiassa vielä enemmän minä olen huolestunut siitä, miten tämä maahanmuuton vastaanotto täällä tapahtuu. Sekin liittyy siihen lakiesitykseen, joka meillä tänään on tässä käsittelyssä. Siellä vastaanottokeskuksessa tulee hyvin nopeasti sellainen déjà-vu varuskunnasta, jossa olisi alokaskomppania, jolla ei ole neljään kuukauteen mitään pakollista tekemistä. 10 prosenttia aiheuttaa jatkuvasti ongelmia niin kuin missä tahansa nuorten miesten joukossa aiheuttaisi vastaavassa tilanteessa, resurssit menevät pääosin heihin. Toisessa päässä muutama prosentti on väkkyjä kielitaitoisia, jotka varmasti pärjäävät, jos saavat oleskeluluvan. Siihen enemmistöön ei ole aikaa keskittyä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

Tehtiin tässä mitä tahansa, niin käytännössä ratkaiseva tekijä sille, minkälaiseen asentoon nämä tulijat täällä ehtivät valua sen tylsän ja huonon odotteluajan aikana, on se, että me saisimme lyhennettyä sen prosessin lyhyemmäksi siitä kuudesta kuukaudesta, missä se nyt arviolta viime syksyn aikana tulleilla tulee olemaan, vähintään siihen kolmeen kuukauteen. Tältäkin osin, jos tästä meidän nykyisestä aika moniportaisesta järjestelmästäme pystytään poistamaan yksi tutkintahaara eli tämä humanitääristen syiden miettiminen, jos sillä saadaan edes joitakin viikkoja päätöksistä pois, niin väittäisin, että sen kannalta, miten nämä ihmiset tulevat pärjäämään ja sijoittumaan Suomessa, mikä heidän hyväksyttävyytensä kantaväestön silmissä myöhemmin on, miten aktiivisia he pystyvät olemaan, se on ihan merkityksellinen juttu. Jokainen viikko odottelua vailla käytännön merkitystä ja epätietoisuudessa siitä, saako täällä olla vai ei, vie mahdollisuuksia vuosiksi eteenpäin.

Tähän liittyen toki olen myös sitä mieltä, että sinänsä esimerkiksi työkokeilulainsäädännön ulottaminen heti, kun henkilöllisyys on todettu, näihin maahanmuuttajiin olisi ehdottomasti järkevä sijoitus meiltä kaikilta, vaikka voi kokea, että joku, joka on ollut työttömänä, olisi ensisijainen. Mutta meidän kaikkien kannalta mitä nopeammin pääsee työharjoitteluun tekemään jotain, niin se on ehdottomasti parempi.

Myös täytyy sanoa, että kyllä tänne tullaan monella motiivilla. Senkin näkee. Tuommoisessa vastaanottokeskuksessa tuntuu, että he itse puhuvat toisistaan niin, että täällä on iso osa ehkä kilpailuttanut vähän eri maita, katsonut, mihin kannattaisi tulla. Erityisesti sen kannalta Suomeen on tultu, että uskotaan, että täällä ei vielä ole niin ruuhkaista ja täällä on lainsäädäntö kohtuunmyönteinen. Monet tulevat siinä suhteessa pettymään näiden päätösten myötä, ja vielä useampi tulee pettymään siihen, että täällä ei ole niitä maanmiehiä, joiden ravintoloiden takahuoneisiin pääsisi ikään kuin minijobeihin töihin niin kuin Saksassa, vaan täällä todennäköisesti isolla osalla on huomattavasti vaikeampi se oman elämän rakentaminen.

Mutta kun tänne tullaan monella motiivilla, niin väittäisin, että meidän ei kannata rakentaa semmoista houkuttelutekijää, jolla meidän järjestelmästäme löytyy aina joku aukko, jolla perustellaan tänne jääminen, vaan tosiaan järjestelmän selkeyttäminen ja nopeuttaminen kaikin tavoin on hyväksi. Minun mielestäni tämä lakiesitys, joka nyt on pöydällä, tekee sen varsin kohtuullisesti. Siinä on joka tapauksessa perusteet riittävän monella tavalla myöntää henkilölle oleskelulupa, jos hän aidosti on hädänalainen tai edes toissijaista suojelua vaativa. — Kiitos. (Ben Zyskowiec: Hyvä puhe!)

19.53 Olli-Poika Parviainen vihr: Arvoisa rouva puhemies! Hallituspuolueiden edustajat ovat vuolaasti kehuneet tätä esitystä. Totean nyt kuitenkin kaikesta huolimatta, että mielestäni tämä esitys ei ole ongelmaton — silläkin edellytyksellä, että edustaja Zyskowiec nyt sitten laittaa minut johonkin ääripäähän, johon en kyllä usko kuuluvani. EU:n yhteinen turvapaikka- ja suojelupolitiikka on mielestäni tarpeellista, ja yhteisiä käytäntöjä tarvitaan tietenkin lisää. Ylipäätään se, että harmonisoidaan toimintaa, on hyvä asia. En kuitenkaan usko, että tämän esityksen mahdollinen läpimeno tuo sellaisia niin sanottuja tuloksia, joita hallitus selvästi toivoo.

Suomessa voi tällä hetkellä saada suojelua siis kolmella perusteella: pakolaisaseman, toissijaisen suojelun ja humanitaarisen suojelun perusteella. Pakolaisaseman edellytyksenä on suoraan kyseiseen henkilöön kohdistuva vaino rodun, uskonnon, kansallisuuden, yhteiskuntaluokkaan kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi. Toissijaista suojelua voi saada tilanteissa, joissa ihmistä ei voida palauttaa maahan, jossa hän joutuisi kidutuksen tai

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

epäinhimillisen kohtelun kohteeksi, tai jos lähtömaassa on käynnissä vakava konflikti. Humanitaarista suojelua voi nykyisin saada, jos henkilö ei voi palata kotimaahansa ympäristökatastrofin tai huonon turvallisuustilanteen vuoksi mutta ei ole oikeutettu suojeluun pakolaisaseman tai toissijaisen suojelun perusteella. Se on eräänlainen viimesijainen turvalauseke erityistapausten varalta.

Kuten täällä on todettu, humanitaarinen suojelu toisin kuin toissijainen suojelu ei perustu kansainvälisiin säädöksiin. Sikäli hallituksen esittämän kaltainen muutos on teknisesti mahdollista tehdä, jos eduskunta näin päättää. Käytännössä humanitaarisen suojelun perusteella oleskelulupia myönnetään vähän. Viime vuonna näiden päätösten määrä lisääntyi, mutta yhä alle kymmenennes oleskeluluvista perustui tähän perusteeseen. Siten hallituksen esityksen välitön vaikutus koko Suomen tasolla näyttää vaatimattomalta.

Esityksestä ei myöskään saada mitään kattavaa ratkaisua siihen, miten kannamme vastuuta hädänalaisten auttamisesta ylipäätään. Edelleen joudumme esimerkiksi hoitamaan monien tuhansien ihmisten kotouttamista aivan muilla perusteilla. Hallitus perustelee, että kyseessä on niin sanottu vetovoimatekijä, joka pitää poistaa. Minusta vaatisi aika selkeitä perusteluita ja myös lisänäyttöä, jotta voisi uskottavasti väittää, että tämä olisi oikeasti olennainen vetovoimatekijä, jonka perässä Suomeen pyrkisi kovin suuri joukko ihmisiä. Jos ihmiset saavat tietoa yksittäisestä pykälästä, heillä lienee tietoa myös siitä, miten harva ihminen tällä perusteella saa tämän pykälän kautta suojelua.

Niille harvoille yksilöille, jotka eivät jatkossa suojelua tällä perusteella saa, kyse voi tietenkin olla elämän ja kuoleman kysymyksestä. Maailma muuttuu yhä nopeammin kuin säädöksemme. Se on nähty jo monta kertaa Suomessa viimeisenkin vuoden aikana. Merkittävä tulevaisuuden trendi on varmasti ympäristöongelmien kärjistyminen esimerkiksi ilmastomuutoksen voimistuessa. Vaikka onnistuisimme hyvin ilmastomuutoksen rajoittamisessa, ongelmaa ei saada kokonaan poistettua, vain lievennettyä. Siten tulevaisuudessa yhä suurempi osa pakolaisuudestakin voi liittyä juuri ympäristökatastrofeihin. Siksi on hyvä, että meillä on ajoissa laadittu selkeät säännöt siitä, millä ehdoilla ja millä tavoilla vastaamme hallitusti myös ympäristöpakolaisuuteen — semminkin, kun meillä on oma vastuamme myös ympäristöongelmien aiheuttamisesta.

Vastaus ei minusta ole, että jos muissa Euroopan maissa ei tätä kysymystä huomioida lainsäädännössä juuri samanlaisilla pykälillä kuin meillä, ei meidänkään kannata koko asiaa miettiä. Pikemminkin Euroopan kannattaisi kehittää yhtenäinen vastaus tähän ongelmaan jo ennalta, ettei meitä yllätetä housut kintuissa. Vähintä, mitä Suomi voisi tehdä, on edistää EU:n yhteistä toimintaa, joka huomioi myös ympäristöpakolaisuuden haasteet ja yhteisen vastuamme siitä. On myös Suomen etu, että EU-maat eivät pelaa pakolaiskysymyksellä Mustaa Pekkaa keskenään ja osaoptimoi säädöksiään toinen toistaan tiukemmiksi. Siitä kärsivät paitsi hädänalaiset myös koko EU ja lopulta myös Suomi. Suhtaudun varauksella tähän esitykseen. Katson, että löydämme tämän asian tavalla tai toisella vielä edestämme ympäristöpakolaisuuden kasvamisen myötä.

19.57 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä ääripääkeskustelussa nimenomaan vihreät ja heidän puheenjohtajansa Ville Niinistö usein korostavat, että ei ole olemassa keskustelussa kahta ääripäätä. On vain nämä Rajat kiinni -porukat ja sitten on kaikki muut, jotka puolustavat ihmisoikeuksia. Ville Niinistö on tässäkin asiassa väärässä. Kyllä tässä keskustelussa on kaksi ääripäätä. On tämä Rajat kiinni -porukka ja kaikki siitä vielä äärimmäisyyteen menevät fasistit ja uusnatsit ja muut. Ja sitten on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

tämä toinen ääripää, johon kuuluvat esimerkiksi, edustaja Parviainen, ne, jotka tällaista järkevää esitystä, joka harmonisoi Suomen lainsäädännön suhteessa muuhun Euroopan maiden lainsäädäntöön, vastustavat ja näkevät siinä erilaisia mörköjä.

Edustaja Joonas Räsänen tuntuu olevan tolkun mies. Hän nimenomaan sanoi, että tässä pyritään eroon sellaisesta vetovoimatekijästä, joka Suomen kohdalla on, ja meidän ei ole mitään syytä pyrkiä siihen, että esimerkiksi tuhannet irakilaiset tulevat Suomeen juuri sen takia, että heillä on se käsitys, että täältä saa helpommin oleskeluluvan.

19.59 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy sanoa, että harvoin kuulee edustaja Zyskowiezin puheenvuoroissa näin vähän asia-argumentaatiota ja näin paljon syyttelyä. Minusta on ihan hyvä, että tämänkaltaisesta lakiesityksestä voidaan käydä juurikin tällaista keskustelua, mitä edustaja Parviainenkin tässä myös kävi ja missä analysoidaan lakiesitystä siitä näkökulmasta, että myös huomioidaan niitä mahdollisia ongelmia, mitä siihen saattaa sisältyä.

Tässä aikaisemmissa puheenvuoroissa nousi esille tämä kysymys siitä, miksi tämä suojelukategoria ylipäätään on olemassa. Silloin, kun EU otti käyttöön tämän määritelmädirektiivin, joka koskee turvapaikanhakijoita, ei ollut vielä varmuutta siitä, minkä kaiken tulkitaan olevan osa tätä toissijaisen suojelun kategorian, ja silloin suomalaiset lainsäätäjät päättivät varmuuden vuoksi luoda tämän humanitaarisen suojelun suojelukategorian, jotta ei synny tällaisia tilanteita, joissa joku ihminen, joka on kansainvälisen suojelun tarpeessa, jää ilman sitä sen takia, että lakipykälissä ei ole mitään sellaista perustetta, joka siinä yksittäisen hakijan (Puhemies koputtaa) kohdalla toimisi.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ja vielä yksi vastauspuheenvuoro, edustaja Räsänen, Joonas. (Leena Meri: Saanko vastauspuheenvuoron?) — Vain yksi.

20.00 Joonas Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä toki on todella hyvä muistaa nyt, että kun me kaikki toivon mukaan Euroopassa pelaamme samoilla säännöillä ja nimenomaan tämän toissijaisen suojelun perusteella, niin nythän on käynyt jo niin elikkä sitä on lievennetty. Sinne tavallaan menee nykyään yhä enenevässä määrin niitä, jotka vielä muulloin kuin nyt, kun tämä nykyinen tilanne on päällä, olisivat hakeneet turvapaikkaa tällä humanitaarisella perusteella. Se kannattaa nyt tässä muistaa, että tällä ei kyllä olla niinkään dramaattisesti minun mielestäni rajaamassa henkilön mahdollisuutta saada turvapaikkaa kuin ehkä annetaan ymmärtää.

Sitten ehkä puuttuisin tähän vetovoimatekijään. Se on todella niin, että on vaikea sanoa, mikä yksittäinen asia on aina vetovoimatekijä ja mikä ei, mutta kun näitä kyselyitä ja tutkimuksia on tehty, niin kyllä vain näillä lähtöalueilla on Suomesta sellainen kuva, että täällä asiat jotenkin toimivat helpommin, täältä saa turvapaikan helpommin kuin jostain muualta. Millä tähän pitäisi puuttua? On varmaan monia keinoja, mutta kyllä kaikenlaiset signaalit (Puhemies koputtaa) vaikuttavat siihen, miten ihmisvirrat sitten liikkuvat Euroopan sisällä.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ja sitten mennään puhujalistaan.

20.01 Eva Biaudet r: Ärade talman, arvoisa puhemies! Tämä keskustelu on siitä mielenkiintoinen, että kysymyksessä on itse asiassa hyvin pieni muutos ja se herättää hyvinkin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

suurta kiihkoa. Ajattelen, että ministeri Orpo on itse asiassa aika halvalla ostanut perussuomalaisten tyytyväisyyden, ikään kuin he tekisivät suurta maahanmuuttoa tai pakolaisia rajoittavaa politiikkaa. (Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä)

Minun mielestäni jokainen, joka tuntee hiukan tilastoja, näkee, että tällä on ollut hyvin, hyvin pieni merkitys tilastollisesti ja lukumäärällisesti Suomen myöntämiin lupiin tai muuhun, mutta tietenkin on juuri niin, niin kuin täällä edustaja Parviainen ja edustaja Andersson sanoivat, että tämä on luotu sen vuoksi, että yksikään henkilö, joka tarvitsee tosiasiallisesti kansainvälistä suojelua, ei jäisi ulkopuolelle. Yksittäisessä tapauksessa se on voinut olla tietenkin yhdelle henkilölle erittäin, erittäin tärkeää. 2014 oli neljä henkilöä, ja viime vuonna sitten olivat nämä 117, kuten ministeri sanoi.

Jos puhutaan vetovoimatekijöistä, niin tietenkin on ehkä hiukan liioittelua, että tämä olisi joku vetovoimatekijä. Silloin varmasti olisi ollut hiukan enemmän hakijoita tämän perusteella. Sisäministeriön kansliapäällikkö on todennut, kun olemme keskustelleet muun muassa näistä irakilaisista, jotka ovat vetäneet takaisin hakemuksiaan ja jotka ovat tulleet Suomeen ehkä väärin perustein siinä mielessä, että he ovat uskoneet Suomesta, että he ovat Suomeen tosi tervetulleita ja että Suomessa menevät asiat nopeasti ja tänne saa perheensä, että itse asiassa todellisuudessa hyvin suurella osalla heistä, kansliapäällikön mielestä, olisi ollut perusteet turvapaikan antamiselle. Että kysymyksessä ei välttämättä ole se, että ei olisi ollut perusteita, vaan he itse valitsivat muista syistä. Siihen te varmasti olette ihan tyytyväisiä, perussuomalaiset hallituksessa ja edustaja Zyskowicz, (Ben Zyskowicz: Kyllä!) mutta kysymyksessä ei ole mitenkään turvapaikkaoikeus tai sen puuttuminen. Näitä on siis myönnetty äärimmäisen vähän, ja siinä mielessä tällainen vetovoimasta puhuminen mielestäni on liioittelua tai sitten jotain muuta.

Tällainen ihmisten luokittelu ääripäihin ja puhe, että on tolkun mies, ovat tietenkin tällaista perinteistä valtopolitiikkaa, jolla pyritään ikään kuin alistamaan vastustaja tai toista mielipidettä oleva ihminen ja asettua itse ikään kuin valtavirtaan. Se on halpa kikka, mutta ehkä se voi jonkun mielestä olla fiksu. (Olli Immonen: On kokemusta, joo!) Tämä ongelma tässä lakiesityksessä on tietenkin juuri se, että me poistamme tämän perälaudan, mutta tietenkin on mahdollista, että voidaan tulkita lainsäädäntöä niin, että saadaan sitten toissijaista suojaa myös niissä tapauksissa, joissa tänään sitä ei ehkä saataisi, jos on tarvis.

Mielestäni periaatteellisesti — Suomen Punainen Risti onkin huomauttanut siitä — on huolestuttavaa, että meidän kansainvälisen suojelun lainsäädäntöämme ajavat ehkä nimenomaan tällaiset säästösyöt, pelottelusyyt tai varoittamissyöt eikä se, että pohditaan sitä, ketkä ovat suojelun tarpeessa ja miten me hoidamme kansainväliset velvoitteemme mahdollisimman hyvin. Ne henkilöt, jotka ovat tulleet ja saaneet humanitääristä suojelua, sen lisäksi ovat edellisinä vuosina tulleet Libyasta ja Jemenistä. Tunnumme kaikki sen tilanteen, ja esimerkiksi YK:n pakolaisjärjestön UNHCR:n kanta on, että näihin maihin ei tule niitten tilanteen vuoksi käännä ketään. On siis ollut hyvä, että olemme voineet sitten turvata heidän elämänsä.

Yksi asia, josta pyydän ja josta olisi hyvä, että valiokunta tarkastelee sitä erityisen huolellisesti, on tietenkin se, miten käy heidän, jotka tähän asti ovat saaneet oleskeluluvan humanitäärisin perustein ja jotka ovat saaneet myöskin jatko-oleskeluluvan humanitäärisen suojelun perusteella, ja mitä tapahtuu seuraavan kerran, kun heidän oleskelulupansa menee umpeen. Olisi tosi surullista, jos se tarkoittaisi, että pitkänkään oleskelun jälkeen tätä tilannetta ei oteta huomioon. Mutta se, miten sitä tilannetta arvioidaan, on mielestäni tässä hallituksen esityksessä avoin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

Toivon, että valiokunta pohtii näitä asioita tarkasti. Suhteellisuusperiaatetta ajatellen tämä muutos ei ole kovin suuri, mutta periaatteessa, kun ajattelee, että itse asiassa tämän tarkoitukset ovat hyvinkin kyseenalaiset, mielestäni tämä on erittäin ongelmallinen hallituksen esitys.

20.07 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! En niin hyvin tunne näitä vallankäyttöteorioita, mihin edustaja Biaudet viittasi, mutta minun mielestäni voidaan puhua rehellisyydestä. (Eva Biaudet: Höpsistä!) Me, jotka sanomme, että tässä keskustelussa on kaksi ääripäätä, on nämä Rajat kiinni -porukat ja sitten nämä porukat, joihin edustaja Biaudet kuuluu — minun mielestäni se on rehellinen kuvaus tilanteesta. Sen sijaan se, mitä koko Vihreä liitto väittää ja mitä ymmärtääkseni edustaja Biaudet'kin väittää, on, että on vain yksi ääripää ja se on nämä Rajat kiinni -porukat ja sitten nämä toisen ääripään ihmiset eivät ole mitään ääripäätä, he ovat vain puolustamassa ihmisoikeuksia ja "kaikkea hyvää kaikille" -politiikkaa ja yrittävät näin kiistää sen tosiasian, että he edustavat tässä maahanmuuttokeskustelussa ja maahanmuuttopolitiikassa tätä toista ääripäätä.

Mitä sitten tähän asiaan vielä tulee, niin tänne on tullut tuhansia, ellei kymmeniätuhansia irakilaisia, jotka ovat tulleet Saksan, Tanskan, Ruotsin läpi nimenomaan Suomeen. Ja kun heiltä on mediassa kysytty, miksi, niin he ovat kertoneet uskovansa, että täältä saa helpommin turvapaikan (Puhemies koputtaa) ja tänne saa helpommin perheensä. Näihin pitää meidän puuttua. (Eva Biaudet: Ei kannata lukea MV-lehteä!) — En ole ikinä lukenut sitä lehteä.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ja seuraavaksi puhujalistaan.

20.08 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Tuossa kuuntelin Biaudet'ta, ja en täällä lähde kertomaan, kuka kuuluu mihinkin ryhmään, mutta tervetuloa minun maailmaani, minä olen perussuomalainen. En ole koskaan puhunut mitään rasistista ja silti kovinkin usein saan kuulla olevani rasisti tai ainakin minulle naureskellaan. Viimeksi eilen kuuntelin tuolla käytävällä, kun toimittajat naureskelivat perussuomalaisille rasisteille. Että tervetuloa, tällaista se on, kun otetaan sitten se omakin mielipide joskus keskusteluun.

Tuo Andersson puhui siitä, että tämä on tullut meidän lainsäädäntöön ja ikävää, että se poistetaan ja EU oli jossakin hakusessa silloin. Kuuntelin presidentti Niinistön puhetta muutama viikko sitten, ja hänhän toi esille sen, että kaikki kansainväliset määräykset ja sopimukset koskien maahanmuuttoa ja pakolaiskysymyksiä varmasti säädettäisiin tänä päivänä erilaisiksi, koska nämähän ovat olleet ihan eri aikaan ja paikkaan — ei silloin ollut tällaista kansainvaellusta Euroopassa, se täytyy muistaa.

Mutta sitten tosiaan tähän uudistukseen. Biaudet sanoi, että on kyseenalaiset perustelut. Mitä kyseenalaista on siinä, että seuraamme samalle linjalle kuin EU:ssa? Mehän aina puhumme täällä salissa, erityisesti ne, jotka vastustavat hallituksen esityksiä joissakin asioissa, että pitäisi olla eurooppalaisella tasolla. No, nyt mennään sinne eurooppalaiselle tasolle. Ja minkä ihmeen takia meillä pitäisi olla jotenkin paremmat säädökset täällä kuin muualla Euroopassa? En ollenkaan ymmärrä sitä. Ja se, että — en tiedä, ketä tarkoititte — joku on myynyt itsensä perussuomalaisille. Me olemme hallituspuolue, kansa on halunnut meidät sinne muun muassa meidän maahanmuutto-ohjelmamme vuoksi. Oli muutos pieni tai ei, niin minusta on hyvä, että se tehdään. Ilmeisesti on näin, että jos RKP olisi hallituk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

sessä, niin tätäkään pientä muutosta ei tehtäisi. Näitähän tehdään yksi asia kerrallaan, ei niitä... (Eva Biaudet: Aivan oikein!) Voimme me tuoda tänne koko maahanmuuttopolitiikan kerralla, jos RKP sitä haluaa.

20.10 Eva Biaudet r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En enää itse asiassa muista, mitä minun piti alun perin sanoa. Mutta on tietenkin niin, että sen takia sanoin, että nämä argumentit tämän muutoksen takana tuntuvat olevan hyvin kummallisia, koska itse asiassa ei ole ollut mikään ongelma, kysymyksessä on ollut hyvin pienen, lukumäärällisesti pienen, joukon tilanne ja hyvin pieni määrä suojeluslupia. Ja siinä mielessä se, että annetaan ymmärtää, että tässä ikään kuin pysäytetään pakolaisvirta ja niin edelleen, on hiukan ehkä eri motiiveilla ladattu, ja ikään kuin annetaan sitten omille tukijoukoille se käsitys, että tässä olemme voittaneet jonkun tällaisen pakolaisvihamielisen voiton. Mutta jos tämä tuntuu hyvältä, niin onhan se tietenkin hyvä, että pienellä päästään.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Myönnän tässä vaiheessa kaksi vastauspuheenvuoroa, edustaja Andersson ja edustaja Meri. Sen jälkeen puhujalistaan.

20.11 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Merelle ensinnäkin: Minusta on ikävää kuulla, jos teidän ryhmänne jäsenille on naurettu, ja ainakin itse olen aina omassa politiikassani pyrkinyt siihen, että puhun asia-argumentein asiasisällöistä enkä leimaa enkä syyttele ketään. Minun mielestäni sellainen keskustelukulttuuri tappaa kaiken älyllisen poliittisen keskustelun tästä maasta.

Sitten mitä tulee määritelmädirektiiviin, niin minun muistaakseni se on 2000-luvun alkupuolelta, olisiko ollut 2004, eli siinä mielessä puhutaan lainsäädännöstä, joka on luotu Euroopan tasolla kyllä huomattavan paljon myöhäisemmässä vaiheessa kuin mitä esimerkiksi Geneven sopimus, joka astui voimaan 50-luvun alussa.

Minun mielestäni kannattaa myös pitää mielessä, että tämän lakiesityksen myötä Suomi madaltaa kansallisen lainsäädännön standardeja kohti EU:n minimiä, mutta sinänsä tässä ei olla tekemässä mitään uutta yhteistyötä Euroopan tasolla tai luomassa mitään uutta mekanismia, yhteiseurooppalaista sellaista, jolla me hoidamme tätä kriisiä. Niitä toimenpiteitä jäädään kyllä edelleen odottamaan, ja tämä lakimuutos ei kyllä sinänsä sellaiseen työhön liity mitenkään.

20.12 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Unohdinkin, mitä jotain ikävää vihaisten voitosta Biaudet äsken puhuikaan. Minusta se nyt ei ollut ihan asiallista kommentointia.

Itse asiassa nyt minä unohdin, mitä minun piti sanoa, mutta joka tapauksessa... Niin, sitä minun piti sanoa, että esittelyssä ministeri Orpohan myönsi, että hyvin pienellä prosentilla tätä tänä päivänä myönnetään. Eli ei tässä nyt kukaan ole väittänyt, että tällä ratkaistaan koko maahanmuuttopolitiikka, ei tietenkään, eikä tämä ole EU-ratkaisu, emmehän me täällä EU-asioista päätä. Edustaja Anderssonille vastaisin sen. Mutta näinhän niitä asioita tehdään, niin kuin te tiedätte, askel kerrallaan niitä tuodaan. Onko se niin, että jos ei tällä ratkaista koko maahanmuuttoa, niin tätäkään uudistusta ei kannattaisi tehdä? Jos me ajatellaan niitä maahanmuuttovirtoja, joita ehkä on vielä tulossa, niin voi olla, että tämä prosentti nousisi ilman tätä pykälää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Sitten mennään puhelistaan.

20.13 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa rouva puhemies! Täällä on käsitelty tätä esitystä, ja minä sanon siihen suoraan, että tämä on liian löysä. Kuulun niihin, joita edustaja Zyskovicz sanoi, Rajat kiinni -porukkaan. Sanon sen suoraan, koska olen sitä mieltä. Meillä on tilanne se, täällä vasemmisto ja yleensä oppositio puhuvat tästä, että pitää olla yhdentyvä Pohjoismaitten kanssa tämä lainsäädäntö. Onko muilla mailla 1 300:aa kilometriä Venäjän-rajaa, jossa voi tapahtua, mitä tahansa? Ei ole. Meidän täytyy ottaa tiukempi linja tässä, että ei kaaos synny tässä maassa. Perussuomalaiset on tuonut tänne nimenomaan sen, mitä tämä maa tarvitsee. Onneksi on perussuomalaiset.

20.14 Vesa-Matti Saarakkala ps: Arvoisa rouva puhemies! Tämä esitys on hyvä alku sille muutokselle, joka Suomen maahanmuuttopolitiikassa on perussuomalaisten hallituksessa mukana olon myötä saatu nyt aikaan, mutta tämä on tosiaan vasta alku, eikä tätä nyt kannata liikaa kehua, koska tämä ei riitä ollenkaan vielä mihinkään. Tässähän tämä konkreettinen muutos on varsin pieni, mutta periaatetasolla tämä on iso muutos. Eli voisi sanoa, että tämä on niin kuin periaatetasolla Tami Tammisen sanoin varmasti merkittävä.

Kun ottaa huomioon, miten tämä kehitys on lähtenyt liikkeelle tässä poliittisessa muutoksessa, niin kyllähän vielä viime loppukesällä ja alkusyksyllä meillä moni johtava poliitikko puhui läpiä päähänsä — ikävä kyllä aika reippaasti — siitä, mistä tässä maahanmuuttoläpisyssä on kyse. Meillä on jo nyt todettu, että on kolmannes suurin piirtein näistä hakijoista, jotka tulevat olemaan oikeutettuja turvapaikkaan, ja silloin puhutaan näistä viime vuonna tulleista. Nyt kun on tullut Venäjän puolelta, niin tämä lukema on heidän osaltaan vielä paljon, paljon pienempi. Mutta täällä oli osa avaamassa ovia ihan täysin sepposen selälleen, että tervetuloa, välittämättä siitä, mitkä ovat perusteet.

Tälle on se tausta, että viime vaalikaudella täällä osa puolueista ja silloinen hallitus ajoi esimerkiksi paperittomille täysiä terveydenhuoltopalveluita. Aivan käsittämätön, järkyttävä, kun katsoo, mikä tilanne on nyt. Viime vaalikaudella myös positiivista erityiskohtelua muutettiin lopulta äänestyksen seurauksena niin, että nyt sitten etnisen taustan ja uskonnollisen vakaumuksen perusteellakin, jos kuuluu vähemmistöön, saa tällä hetkellä positiivista erityiskohtelua, joka vain osaa vaatia, ilman, että on joutunut syrjityksi. Tässä tulee olemaan kyllä sellainen pandoran lipas, kun tämän joku punavihreä virkamies keksii siellä omassa kammiossaan, että varmasti on aihetta suurempiinkin lainsäädäntömuutoksiin, ja todetaan sitten, ketkä ovat olleet väärässä. Itse olin näitä vastaan, (Puhemies koputtaa) ja sillä tavalla on omatunto puhdas.

20.17 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Ehkä tässä itsekkin täytyy todeta se, että en missään nimessä ajattele, että tällä lainmuutoksella tässä suuressa kuvassa juurikaan isoa muutosta saadaan aikaan, ja on totta, että tässä tarvittaisiin vielä Euroopan laajuisesti monia toimenpiteitä, jotta me tämän asian saisimme koko maanosana hallintaan. Mutta en malta nyt olla sanomatta sitä, vaikka näin oppositiopuolueen edustaja olenkin, että ymmärrän ihan hyvin, että näinhän yleensä se logiikka menee, että pienissä paloissa näitä esityksiä tänne eduskuntaan tuodaan, sitten niitä käsitellään ja loppujen lopuksi ne muodostavat sitten isomman kokonaisuuden. Pidän sitä aika luontevana, että tämmöisissäkin asioissa nyt sitten parlamentti käyttää lainsäädäntövaltaa ja tekee näitä pieniä tiukennuksia nyt kan-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

salliseen lainsäädäntöömme siinä määrin, mitä muut Euroopan maat ovat jo aikaisemmin tehneet ja mitä myös naapurimaa Ruotsi on nyt tekemässä.

Se, mistä itse ehkä haluaisin enemmän tässäkin yhteydessä puhuttavan, on todella ne toimenpiteet, mitä meillä tuolla Välimeren alueella pitäisi tehdä, että meillä EU:n ulkorajavalvonta siellä pitäisi — että todella jokainen mantereelle tulija rekisteröityisi asianmukaisesti, jolloin meillä olisi tieto siitä, kuka Eurooppaan on saapunut — ja ne toimenpiteet, mitä Euroopan unionin ja Turkin välillä tehdään, jotta me pystymme helpottamaan omalta osaltamme sitä Turkin tilannetta, missä miljoonat pakolaiset kuitenkin tällä hetkellä odottelevat, jotta heidän elinolonsa edes hieman parantuisivat. Täytyy myös muistaa, että näissä talkoissa, kun me haluamme hillitä tätä määrää, mikä Euroopasta turvaa hakee, silloin tulee myös pohdittavaksi uudelleen se, pitäisikö esimerkiksi kehitysyhteistyömäärärahojen leikkauksessa hallituksen arvioida uudestaan sitä, olivatko ne järkeviä päätöksiä, joilla me olisimme juuri voineet kohdentaa apua esimerkiksi niille alueille, missä pakolaisleireillä tällä hetkellä asiat ovat menossa huonompaan suuntaan ja mistä ollaan sitten hakemassa turvaa Euroopasta. Näillä toimenpiteillä me voisimme vaikuttaa siihen, että tulva Eurooppaan olisi paljon pienempi kuin se tällä hetkellä on.

20.19 Ville Tavio ps: Arvoisa puhemies! Tämä muutos on vasta alkusoittoa hallituksen uudistuksille, joilla me turvaamme suomalaisen hyvinvoinnin, kansalaisten turvallisuuden ja vältämme täyden kaaoksen. Olen kuitenkin samaa mieltä edustaja Hakkaraisen kanssa siitä, että tämä on kerrassaan riittämätöntä vielä, mutta kuitenkin tämä on alku. On jo korkea aika poistaa laista tämä kolmas suojeluperuste, jota ei ole juuri muissakaan maissa — paitsi ilmeisesti Ruotsissa, josta ainakaan minä en halua ottaa mallia maahanmuuttopolitiikassa.

Onko täällä vihervasemmisto ja tämä äärisuvaitseva pää unohtanut, että kun ulkomaa-laislaki tehtiin, niin silloinkin oltiin täysin toisenlaisessa tilanteessa? Tarkoituksenahan oli antaa suojelua niille harvoille, jotka tänne asti kulkevat, kantaa kortemme kekoon kriisimaista humanitäärisiä katastrofeja pakenevien hyväksi. Ajatus oli hyvin samanlainen kuin YK:n pakolaisjärjestelmässäkin. Mutta sen sijaan tästä koko turvapaikkaprosessista tulikin merkittävä lain porsaanreikä, jota käytetään elintasosiirtolaisuuden hyväksi. Minun ei varmaan tarvitse enempää selostaa tätä nykytilaa, sillä kyllä me kaikki sen jo tiedämme.

On selvää, että näin laaja laitton, hallitsematon maahanmuutto on ongelma. Suomi jakaa jo turvapaikkoja liian avokätisesti, antaa enemmän myönteisiä päätöksiä kuin suurin osa muista EU-maista, joten näin tähän ongelmaan aletaan puuttua päätös päätökseltä, lakimuutos -muutokselta.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Vastauspuheenvuoro, edustaja Immonen. — Anteeksi, edustaja Parviainen Olli-Poika.

20.21 Olli-Poika Parviainen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! (Ben Zyskowitz: Taidatte olla veljeksiä! — Naurua) Sen verran oponoisin tässä edellistä puhujaa, että kun puhutaan laittomista maahantulokeinoista, niin se on totta, sitä tapahtuu paljon, mutta yksi olennainen syy, miksi laittomiin keinoihin turvaudutaan, on se, että lailliset ovet ja ikkunat Eurooppaan ovat monilta käytännössä kiinni. Niin kauan kuin meillä ei ole sellaista toimivaa järjestelmää, jolla me voimme mahdollistaa laillisen ja turvallisen Eurooppaan saapumisen heille, jotka apua tarvitsevat, tämä ilmiö tulee jatkumaan ja esimer-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

kiksi se rikollisuus, joka pyörii pakolaisten ympärillä, tulee kasvamaan. Sen takia olisi tärkeää, että me löytäisimme laillisia keinoja hankkiutua Eurooppaan silloin, kun se on perusteltua ja tarpeellista. Eräs tällainen esitetty keino on esimerkiksi humanitääriin viisumi, jossa alkutsekkaus sille, pääseekö tänne, voitaisiin tehdä jo lähtömaassa.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Minä semmoista asiaa kysyisin, että siinä rivistössä, istutteko te oikeilla paikoillanne? — (Olli-Poika Parviainen: Kyllä, rouva puhemies, Immonen, Saarakkala, Parviainen.) — Kyllä, mutta meillä on täällä vain erilaiset nuo merkinnät teidän istuimistanne. Olen pahoillani, että kysyin tätä, mutta täällä on meillä eri lailla, ja siitä syystä sekoitin nimenkin. Olen pahoillani, jatketaan. — (Vesa-Matti Saarakkala: Mielipiteet on vähän erityyppisiä!) — Olemme huomanneet. Mutta mennään listalla eteenpäin.

20.23 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Edustaja Saarakkala oikeastaan kiteytti aika hyvin sen, mistä nyt puhutaan, eli kyse on konkreettisesti aika pienestä muutoksesta, mutta periaatteellisesti isosta. Ja kyllä minä pidän tärkeänä, että tätä keskustelua käydään — vaikka tämä lakimuutos nyt ei välttämättä johtaisikaan niin suuriin muutoksiin — juuri sen takia, että silloin kun muutetaan suojeluperusteita, niin kuin nyt tehdään, tai silloin kun esimerkiksi tiukennetaan perheen yhdistämisen kriteereitä, niin kuin vielä tullaan tekemään tämän kevään aikana, silloin puhutaan juuri hädässä olevien ihmisten perusoikeuksista ja siitä, kuinka hyvin ne toteutuvat — ei tästä toisesta porukasta, johon jatkuvasti viitataan, siihen, että on ihmisiä, jotka ilmeisen perusteettomilla hakemuksilla yrittävät turvapaikkaa saada.

Myös edustaja Zyskowitzille: en tiedä, tekeekö se minusta ääripään edustajaa, jos minä tällaisessa maailmanpoliittisessa tilanteessa en kannata turvapaikka-oikeuden rajoittamista, mutta minä en ole missään esittänyt esimerkiksi sen laajentamista. Se, mistä minä pidän kiinni ja mitä minä pidän tärkeänä, on se, että me pidämme huolta meidän olemassa olevan turvapaikkajärjestelmämme toimivuudesta, sen oikeusperusteisuudesta, hakijoiden oikeusturvasta, siitä, että Suomessa on toimiva kotouttamisjärjestelmä, siitä, että on laillisia reittejä myös Eurooppaan. Se on paras tapa vähentää ihmiskauppaa. Toivon, että panostettaisiin enemmän siihen työhön, mitä tehdään lähialueilla, mitä tehdään pakolaisleireillä, ja toivon, että me saamme ratkaisun Syyrian konfliktiin, mikä on se ainoa tapa pitkällä tähtäimellä ratkaista tämä nykyinen pakolaistilanne. Jos se tekee minusta ääripään edustajan, niin olen sitten sitä.

20.25 Ben Zyskowitz kok: Arvoisa rouva puhemies! Vielä tähän keskusteluun näistä keskustelun ääripäistä: Ensinnäkin pahoittelen uudelleen sitä, että käytin edellisessä varsinaisessa puheenvuorossani vahingossa termiä "keskustelun ääriyhmä". Tarkoitin todellakin ääripäitä. Ja kuten jo sanoin, niin minua on häirinnyt se, että Ville Niinistö ja kumppanit todistelevat julkisessa keskustelussa, että keskustelussa on vain yksi ääripää eli nämä Rajat kiinni -porukat, joihin edustaja Hakkarainen ilmoitti kuuluvansa. Minun mielestäni keskustelun toinen ääripää ovat esimerkiksi ne, jotka tässä ja nyt vastustavat sellaisia muutoksia Suomen turvapaikkalainsäädäntöön, jotka saattavat Suomen tilanteen käytännössä samanlaiseksi kuin mikä se on kaikissa muissa Euroopan maissa. He edustavat tätä toista ääripäätä tässä keskustelussa, eikä siinä sinänsä ole mitään pahaa. Minun mielestäni se vain pitää rehellisesti sanoa eikä pyrkiä siihen, että tämä Rajat kiinni -porukka on ainoa ääripää

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

keskustelussa ja nämä, jotka edustavat toista ääripäätä, muka ovat vain ihmisoikeuksien puolustajia ja muutenkin kaiken hyvän edistäjiä.

Mitä sitten tulee asiaan, niin olen edustaja Anderssonin kanssa täysin samaa mieltä siitä, että tämä itse pakolaiskriisi vaatii toki täysin muita ratkaisuja kuin ne, mihin me Suomessa voimme yltää. Pakolaiskriisin ratkaiseminen vaatii tietysti näiden itse kriisimaiden tilanteiden rauhoittumista. Venäjäkin parhaillaan taistelee terrorismia vastaan Syyriassa pommittamalla viattomia siviilejä Aleppossa. Tämän odottelussa, että nämä varsinaiset kriisipesäkkeet rauhoittuisivat, tämän odottelussa me tarvitsemme ratkaisuja, joista olemme edustaja Anderssonin kanssa ymmärtääkseni samaa mieltä: että Euroopan unioni, Suomi osana sitä, antaa eri kanavia myöten lisää tukea niille maille, jotka ovat näiden kriisipesäkkeiden naapurissa ja joissa sijaitsevat nämä valtavat pakolaisleirit, jotta näiden pakolaisleirien ihmisten olosuhteita voidaan muuttaa inhimillisemmiksi, jotta siellä lapset pääsevät kouluun, jotta ihmiset saavat terveydenhuoltoa, jotta nämä ihmiset eivät lähtisi kauemmaksi kotimaistaan Eurooppaan vaan voisivat näissä pakolaisleireissä nykyistä inhimillisemmissä oloissa elää ja odottaa oman maan tilanteen rauhoittumista, jotta voisivat palata omaan kotimaahansa.

Tähän vielä liittyy, minkä jo aikaisemmin sanoin, se, että ne, jotka haluavat hakea Euroopan unionin jäsenmaista turvapaikkaa, voisivat hakea näissä leireissä Euroopan unionin sinne lähettämien edustustojen kautta. He voisivat siellä joutua tai päästä tämän turvapaikkaprosessin kohteiksi, ja jos he saavat turvapaikan tai kansainvälisen suojelun Euroopan maissa, vaikkapa Suomessa, niin sitten he voisivat tulla laillista reittiä ilman, että he henkensä kaupalla antavat kohtalonsa ihmissalakuljettajien käsiin. Ja sanoin edellisessä puheenvuorossani myös sen, että tämä minun mielestäni edellyttää sitä, jos tähän päästäisiin, että silloin myös eri Euroopan maissa, myös Suomessa, tätä kiintiöpakolaisten määrää pitäisi tarkastella, eli silloin puhuttaisiin kiintiöpakolaisista.

Mutta mitä sitten tulee Suomen tilanteeseen tässä ja nyt, niin minun mielestäni on tärkeätä, että Suomella ei ole sellaisia vetovoimatekijöitä, jotka johtavat siihen, kuten johtivat viime syksynä, että tuhansia irakilaisia tuli useiden turvallisten Euroopan maiden halki tänne Pohjolan perukoille Suomeen hakeakseen juuri Suomesta turvapaikkaa. Ja vaikka kaikkea mediassa kerrottua ei pidä uskoa, niin riittävän moni on kertonut ja riittävän monesta lähteestä olen voinut lukea näiden turvapaikanhakijoiden perusteluja, joissa he kertovat tulleen Suomeen sen takia, että heillä on se käsitys, että Suomesta he voivat saada helpommin oleskeluluvan ja että Suomeen he voivat helpommin saada perheensä perässä. Ja on välttämätöntä, että Suomi — kun minun mielestäni meidän ei pidä olla erityisen vetovoimainen tekijä — näitä tekijöitä pyrkii muuttamaan ja myös näitä muutoksia viestimään, jotta tämä vetovoimatekijä poistuisi tai ainakin vähenisi. Tämä laki, josta täällä on todettu, että sen käytännön merkitys ja vaikutus ei ole yksistään kovin suuri, on osa tätä lainsäädäntömuutosta, ja kuten täällä todettiin, meidän on tehtävä vielä muutoksia esimerkiksi perheenyhdistämissäädöksiin, ja on myös muita asioita, joita me joudumme muuttamaan ja haluamme näissä olosuhteissa muuttaa.

Täällä sanottiin, että ministeri Orpo on halvalla tavalla hankkinut perussuomalaisten tuen tuomalla tämän esityksen tänne. Minun mielestäni se oli halpa arvio ministeri Orpon työstä, joka on ollut erittäin kunnioitettavaa. Nämä perusteet tälle esitykselle ovat siinä, mitä äsken sanoin ja mitä on myös hallituksen esityksen perusteluissa kerrottu.

Lopuksi, arvoisa puhemies, haluan vielä tähän perustuslailliseen kysymykseen palata, kun puhemies on vaihtunut, ja sanoa, että en ymmärrä sitä, että kun hallituksen esityksen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

perusteluissa kerrotaan, että tässä ei ole mitään sellaisia ulottuvuuksia suhteessa perusoikeuksiin, suhteessa meidän kansainvälisiin sopimuksiin, jotka vaatisivat perustuslain käsittelyä, ja kun tätä sitten vielä puolitoista sivua perustellaan hallituksen esityksen perusteluissa, niin lopputulos tästä on se, että kuitenkin pidetään tärkeänä pyytää perustuslakivaliokunnan lausunto. En ymmärrä tätä, ja minulla olisi suuri kiusaus tehdä ehdotus, että tätä ei lähetetä perustuslakivaliokuntaan, mutta kun nyt olen kuitenkin näin pitkään täällä ollut ja tällainen rakentava kansanedustaja, niin en sitä ehdotusta tee, mutta tämä nykyinen menettely on kyllä kriisissä. Me lähetämme suunnilleen kaikki merkittävämmät ja vähemmänkin merkittävät asiat perustuslakivaliokuntaan. Kohta voidaan lakkauttaa muu eduskunta ja jättää jäljelle perustuslakivaliokunta, ja seuraavassa vaiheessa lakkautetaan valiokunta ja jätetään jäljelle ne muutamat valtiosääntöoppineet, jotka voivat ratkaista asiat meidän puolestamme.

20.32 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa puhemies! Viittaan siihen edelliseen, että tämä on liian löysä. Nämä vetovoimatekijät pitää saada loppumaan Suomesta — niin kuin sanoin, että meillä on Venäjän-raja — ja Euroopasta. Katsokaa Australiaa. Siellä ei oteta vastaan. Ei ole yhtään hukkunutta lasta eikä mitään, kun ei oteta vastaan. Rajat on kiinni. Ja tämänöiselle hömpötykselle ei tule tilaisuutta siinä. Meillä on esimerkiksi Malta Välimerellä. Siellä on 116 turvapaikanhakijaa otettu vastaan. Yksinäiset miehet laitetaan kontteihin. Niitä ei sinne mene. Ne on todellisia turvapaikanhakijoita nämä 116. Niillä on varmaan joku hätä. — Nämä tulevat nauttimaan meidän eduista.

Sitten näistä vetovoimatekijöistä. Täällä puhutaan kotouttamisesta ja mitenkä työllistetään ja muuta. Miten me työllistämme vuohipaimenen? Emme mitenkään. Taikka on koulutettu vuohineuvos. Miten se työllistetään? Ei meillä ole työpaikkoja heille. Elikkä tämä kulttuuriero on otettava huomioon tässä asiassa. Ja jos puhutaan tästä, että Islam on rauhanuskonto; varmaan jos tänne tataari tulee, niin se alkaa mattoja kauppaamaan, sellainen. Mutta nämä, jotka tulevat Lähi-idästä, siellähän on kaaos koko ajan ollut, läpi historian, niin me kotoutamme näitä. Eihän tässä ole mitään järkeä.

20.33 Eva Biaudet r: Ärade talman! Man blir faktiskt litet utan ord efter dylika anföranden.

Här har i dag talats om det att man vill trygga framtiden för Finland, och även om vi behandlar en liten del av utlänningslagen, beviljande av internationellt skydd på basen av humanitära orsaker, handlar motiveringarna i talen väldigt mycket om att trygga Finlands välfärd och framtid. Näringslivet har i årtal varit oroligt för att vi inte har tillräckligt med invandring till Finland och att vi borde få tiotusentals människor till Finland varje år för att kunna sköta om till exempel vår åldrande befolkning i framtiden. Det här har naturligtvis inte egentligen någonting att göra med asylrätten, men på det viset är det naturligtvis väldigt synd om Finland blir ett land som präglas av rädsla för främlingar, rädsla för asylsökare, rädsla för alla som är annorlunda bland annat, och det kommer bara sådana människor till Finland som inte har någon annanstans att ta vägen. Som tur har det faktiskt funnits tiotusentals, tiotusentals finländare som har ställt upp och visat ett stort hjärta och ställt upp för de asylsökare som har kommit till Finland, och det är naturligtvis betydligt fler än den här lilla minoriteten som är främlingsfientlig här vill visa.

Jag oroar mig för att man talar så mycket om pull-faktorer. Det är helt klart att det kan finnas felaktiga bilder om Finland som land, till exempel att vi välkomnar utlänningar —

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

det är säkert en felaktig bild — men det har ingenting att göra med paragraferna i utlänningslagen.

Till sist vill jag säga att jag tycker att föraktet mot juridiska experter och forskning är onödigt. Vi kan bara göra kloka beslut om vi respekterar den kunskap som finns i våra universitet. Vi kan kalla olika slags sakkunniga till våra utskott och har all rätt att bilda våra uppfattningar på basen av dem eller utan att beakta dem.

20.37 Mika Raatikainen ps: Arvoisa rouva puhemies! Ihän muutama sana. — Täällä on ollut mielenkiintoisia keskusteluja. On puhuttu ääripäistä ja siitä ja tästä. Itse en tiedä, minhin kuulun: olenko suvaitsevainen vai olenko "rajat kiinni". Minusta tuntuu, että minä olen suvaitsevainen ja samalla vaatisin kyllä aika tarkkaa katsantoa, mitä tuolla rajoilla tapahtuu. Kymmenen vuotta Lähi-idässä varmaan opetti jotain, mitä ei ehkä yliopistolla tai josain teetuvassa ihan opi.

Pidän myöskin kummallisena edustaja Biaudet'n kommenttia siitä, että joku kansliapäällikkö jossain ministeriössä on kertonut, että hänestä tuntuu, että nämä ansaitsevat turvapaikan. Minun käsittääkseni kansliapäällikkö oikeasti ei tee turvapaikkapuhutteluja. Hänellä ei ole siihen pätevyyttä. Eikä hän myöskään tee päätöksiä näistä. Mielelläni kuulisin tästä ehkä vähän tarkemmin.

Mitä tulee tähän, kun mainittiin sisäministeri Orpo, että hän on ostanut perussuomalaiset, niin minun mielestäni se on ehkä sellainen heitto, että se kuuluu jonnekin muualle kuin eduskuntaan. — Kiitos.

20.38 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Lakiesitys humanitäärisen suojelun perusteella myönnettyjen oleskelulupien poistamisesta lainsäädännöstä yhdenmukaistaa toteutessaan Suomen turvapaikkakäytäntöjä yleiseurooppalaiseen suuntaan. Viime vuonna myönnettiin hieman yli sata oleskelulupaa humanitäärisen suojelun perusteella, joten kyse ei sinänsä ole lukumääräisesti kovin suuresta muutoksesta. Mutta kuten esityksen perusteluissa mainitaan, kasvaneen turvapaikanhakijamäärän vuoksi määrä saattaisi olla jatkossa huomattavasti suurempikin.

Periaatteelliselta kannalta kyse on joka tapauksessa ylimääräisten vetovoimatekijöiden poistamisesta, ja se on yksi keinoista, joilla pyritään varmistamaan se, ettei Suomeen jatkossa kohdistu uutta turvapaikanhakijavyöryä ainakaan liiallisista vetovoimatekijöistä johtuen. Toki myös muita uusia maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikkaan liittyviä tiukennuksia tarvitaan ja sitä, että lakeihin aiemmin jääneet porsaanreiät tukitaan. Perussuomalaiset tervehtivät näitä tiukennuksia ilolla.

Arvoisa puhemies! Edustaja Ronkainen toi aiemmin tässä keskustelussa ansiokkaasti esille sen, että Suomen tulee ottaa mallia muun muassa Tanskassa tehtävistä tiukennuksista. Suomen tuleekin kiristää maahanmuuttopolitiikkaansa vähintään yhtä tiukaksi kuin se on muissa Pohjoismaissa, mieluusti jopa tiukemmaksi, kuten edustaja Hakkarainenkin totesi. Jos nämä näkemykset asemoivat meidät maahanmuuttokeskustelun oikeaan ääripäähän, niin olkoon asia sitten niin.

Kiitän lopuksi hallitusta tästä lakiesityksestä ja kannustan sitä kiirehtimään myös muita suunnittelemaan maahanmuuttopolitiikan tiukennuksia. Laadukas lainsäädäntö vie toki oman aikansa, mutta suunta on oikea.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

20.41 Ville Tavio ps: Arvoisa puhemies! Itse asiassa otin tämän puheenvuoron, kun en saanut vastausta tuohon edustaja Parviaisen aiempaan puheenvuoroon. Sain siitä teidän puheenvuorostanne sen käsityksen, että puolustitte tätä laitonta maahanmuuttoa puhumalla siten, että pitäisi olla laillisia maahanmuuton väyliä. En allekirjoita tuota puheen logiikkaa. En käsitä, ettekö te nyt juuri ymmärrä, että juuri tässä nykyisessä järjestelmässä tänne tulevat ne henkilöt, jotka sitä apua eivät kaikkein eniten tarvitse. Perussuomalaiset haluavat myös luoda nimenomaan sellaisen järjestelmän, jossa se apu, minkä Suomi siis päättää antaa, menee varmasti niille, jotka sitä apua tarvitsevat, eli se kohdistuu oikein eikä niin, että tänne tullaan vain sosiaaliturvan perässä.

Nythän tämä järjestelmä perustuu väriin papereihin, valheisiin ja ihmissalakuljetukseen. Kyllä me perussuomalaiset haluamme tehdä tämän niin, että tämä järjestelmä on kestävä, se on vastuullinen, ihan koko maan turvallisuuden, kantokyvyn ja ylipäänsä meidän taloutemme kannalta.

20.42 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa rouva puhemies! Halusin vielä jatkaa keskustelua näistä niin sanotuista paperittomista, joista muun muassa edustaja Andersson puhui. On arvioitu, että näistä kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneista osa ei palaa vapaaehtoisesti kotimaahansa ja sen vuoksi jää tänne Suomeen niin sanottuina paperittomina. Eli mistä tässä ilmiössä on kyse? Kyse on siis ihmisistä, jotka ovat tulleet Suomeen, hakeneet turvapaikkaa. Sen jälkeen on todettu, että heillä ei ole perustetta turvapaikkaan, heillä ei ole perustetta toissijaiseen suojeluun ja — vielä tällä hetkellä — heillä ei ole perustetta humanitäärisen suojeluun. Tämän ratkaisun, jonka Maahanmuuttovirasto tekee, he ovat voineet riitauttaa ja käytännössä ovat riitauttaneet Helsingin hallinto-oikeudessa. Sen jälkeen heillä on vielä ollut valituslupamenettely korkeimpaan hallinto-oikeuteen, ja sitä tietysti myös käytetään.

Eli koko tämän meidän oikeusprosessin jälkeen on todettu, että näillä ihmisillä ei ole mitään laillista perustetta saada oleskelulupaa Suomesta. Heillä on mahdollisuus palata omaan kotimaahansa. Osa näistä ihmisistä ei kuitenkaan suostu lähtemään, ja nyt edustaja Andersson oli sitä mieltä, että niille, jotka eivät suostu lähtemään, pitäisi antaa tilapäinen oleskelulupa. Minä olen sitä mieltä, että se olisi aivan järjetöntä. Se veisi pohjan pois koko turvapaikkaprosessilta. Mihin me tarvitsemme turvapaikkaprosessia, jos kerran kaikki, jotka haluavat jäädä eivätkä suostu palaamaan, saavat joka tapauksessa oleskeluluvan?

Eli näiden paperittomien osalta koko suomalainen yhteiskunta tähtää siihen, että he poistuvat Suomesta, koska heillä ei ole mitään perustetta eikä laillista oikeutta olla Suomessa. Tästä on kyse. Ei pidä helpottaa heidän asemaansa, koska silloin he vielä varmemmin jättävät Suomesta poistumatta.

20.45 Jukka Kopra kok: Arvoisa rouva puhemies! Näkemykseni on, että tämä humanitäärisen suojelun tarpeen perusteella myönnettävä oleskelulupa on osa houkuttelevuustekijöitä, joiden perusteella Suomeen pyritään. Se ei merkitykseltään yksinään ole suuri mutta osana näitä muita tekijöitä ja houkuttelevia tekijöitä, joita meillä täällä Suomessa on, sekin voi aikaansaada sen, että ihmiset haluavat tänne suurissa määrin tulla. Ja näinhän on todistettu, kun on kuultu näiden turvapaikanhakijoiden lausuntoja.

On siis hyvä, että tältä osin Suomen järjestelmää harmonisoidaan EU-maiden kanssa. En näe mitään pahaa siinä, että systeemiä tiukennetaan tällä tavoin. On hyvä, että tiukennamme menettelyjämme ja vastaanottojärjestelmäämme, siltä osin varsinkin, kun on osoitettu,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

että merkittävä osa tänne tulee niin sanotun siirtolaisuusperusteen perusteella eli hake-
maan parempaa elämää, tulevaisuutta, mikä sinänsä on ymmärrettävää, mutta eivät ole var-
sinaisessa hädässä eivätkä varsinaisesti meidän apuamme tarvitse. Näitä avuntarvitsijoita
kuitenkin maailmalla riittää, kaikkia emme voi auttaa, mutta vähäiset resurssimme tieten-
kin tulee kohdentaa siten, että ne apua tarvitsevat meiltä apua saavat ja ne, jotka omin voi-
min pystyvät tulevaisuuttaan rakentamaan, voivat tehdä sitä sitten muilla keinoilla.

20.46 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa rouva puhemies! Tämän lain tarkoitus on ja tämä
on ensiaskel siihen, että saadaan turvattua hyvinvointivaltio. Eihän tässä mistään muusta
ole kysymys. Afrikassa syntyy joka vuosi 30 miljoonaa pakolaista lisää, jos me haluamme.
Miten meidän elintason käy? Siitä on kysymys. Haluammeko me turvata oman kansallisen
hyvinvointivaltiomme?

Meillä on nyt, viime vuonna tuli suurin piirtein 32 500 turvapaikkaturistia. Tämä on nii-
tä sosialismin saavutuksia. Missä ovat sosialistit nyt kehumassa tätä, mitä on tapahtunut?
Sosialismin saavutuksia on tämä, ja haluavat vielä lisää sosialismin saavutuksia. Kuiten-
kin historia osoittaa hyvin, mitä ovat sosialismin saavutukset. Siellä ei ole mitään hyvää.
Mutta nämä kerskuvat näillä ja tukevat niitä. Me yritämme isänmaallisesti saada rajoja
kiinni, turvata hyvinvointivaltion ja niin edespäin. Ja oma kulttuuri: meillä on erityinen,
oma kieli, suomi, meillä on oma lippu. Kaikki nämä me haluamme pitää. Mutta jos nämä
sosialismin saavutukset tulevat tänne, niin ne me kadotamme.

20.48 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Tässä kun puheeseen nousi tämä siirtolai-
suus, mistä myös tässä akuutissa tilanteessa on kysymys, siitä, että ihmiset hakevat parem-
paa elintasoa, niin täytyy siinäkin katsoa, mistä se kertoo. Meillähan on tällä hetkellä jo
maailmassa jo ihan pakolaisina 60 miljoonaa ihmistä. Missä suurin osa heistä on, niin näi-
den konfliktialueiden välittömässä läheisyydessä, naapurimaissa, siellä leireillä, ja olot
koko ajan huononevat. On ihan oletettavaa, että myös liikettä sitten sieltä paremman elä-
män toivossa jonnekin muualle suuntautuu.

Ja sitten tämä siirtolaisuus kertoo myös siitä, että meidän maailmassa eriarvoisuus on
kasvamassa niin, että köyhimpien ja rikkaimpien alueiden välinen ero kasvaa, mikä silloin
tarkoittaa, totta kai, sitä, että kun tällainen elintasokuilu syntyy, niin on toisaalta ihan
ymmärrettävää, että inhimillisistä syistä joku lähtee hakemaan sitä parempaa elintasoa.

Ja kun me tiedämme kuitenkin, että tässä tilanteessa haluamme auttaa juuri niitä, jotka
ovat nyt humanitäärisen avun tarpeessa, niin silloin meidän tulisi muilla keinoilla sitten
pystyä tätä muuta siirtolaisuutta hillitsemään. Ja siinä kyllä peräänkuulutan tätä kansainvä-
listä yhteistyötä, jotta me pystyisimme puuttumaan siihen, että joka puolella maailmaa elä-
män perusedellytykset olisivat nyt edes siinä määrin kunnossa, ettei olisi välitöntä tarvetta
lähteä tavoittelemaan parempaa elämää jostain muualta.

20.49 Olli-Poika Parviainen vihr: Arvoisa rouva puhemies! Kommentoin edustaja Ta-
violle hänen aiempaa puheenvuoroaan sen verran, että olen iloinen siitä, jos perussuoma-
laisetkin haluavat auttaa heitä, jotka eniten apua tarvitsevat. Siinä olemme varmasti sa-
moilla linjoilla. Se on minulle uusi tieto sikäli, että kun esimerkiksi viime vaalien jälkeen
teitte hallitusohjelmaa, niin se ilakointi, jota esititte esimerkiksi kehitysavun leikkauksista,
on mielestäni ristiriidassa sen kanssa, että nyt haluatte sitten kuitenkin auttaa näitä kaik-
kein heikoimmassa asemassa olevia. Mutta hienoa, jos tämä suunta on muuttumassa, ja se

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

on tärkeää, koska se on varmasti meidän yhteinen tavoitteemme, että me voimme viedä apua myös sinne, missä sitä kipeimmin tarvitaan.

Minä en puolustellut laitonta maahantuloa. Minä kerroin yhden keskeisen syyn, miksi laittomasti saavutaan maahan ja koko Euroopan unioniin, ja se johtuu nimenomaan siitä, että laillisia keinoja ei ole. Kun laillisia keinoja ei käytännössä monille ole, silloin valitaan jokin keino, joka saattaisi kenties toimia. Nämä keinot ovat usein laittomia, ja se on ongelma paitsi ihmisille itselleen, jotka tänne matkaavat, myös yhteiskunnille, joiden turvapaikkakoneisto esimerkiksi kuormittuu sen vuoksi, että sinne tulee turvapaikkahakemuksia ihmisiltä, jotka eivät lähtökohtaisesti meidän standardiemme mukaan turvapaikkaa tarvitse. Silloin tästä kärsivät myös ne ihmiset, jotka oikeasti turvapaikkaa tarvitsevat, koska he joutuvat odottamaan kauemmin mahdollisuuttaan.

Tarjosin ratkaisuksi esimerkiksi humanitääristä viisumia. Tietenkin sekin pitäisi ottaa käyttöön ja keskusteluun EU-tasolla, jotta EU-maiden väliseltä osaoptimoinnilta välttytään. Idea olisi siis siinä, että me voisimme mahdollistaa sellaisen mallin, että turvapaikkaa voisi hakea esimerkiksi lähimmästä EU-konsulaatista tietyin protokollin, minkä jälkeen ensivaiheen arviointi siitä, onko mitään mahdollisuuksia paikka saada, tehtäisiin siellä lähtömaassa tai hyvin lähellä lähtömaata. Tämän jälkeen henkilö voisi tarvittaessa saapua omalla kustannuksellaan ja turvallisesti siihen maahan tai oikeastaan Euroopan unioniin, jonka pitäisi sitten koordinoida varmaan yhdessä, mistä maista on kyse. Mutta tästä olemme vielä tänä päivänä kaukana. Tällä hetkellä keskustelut EU:n turvapaikkapolitiikasta tuntuvat rajoittuvan pitkälti siihen, kuka tiukentaa koviten, ja keskitymme siihen, miten saamme EU:n etelärajoja pitämään, kun samaan aikaan (Puhemies koputtaa) koko konfliktin juurisyy on meidän keskellämme oleva sota Syyriassa.

20.52 Ville Tavio ps: Arvoisa puhemies! Kiitos vastauksesta edustaja Parviaiselle. Kuitenkin huomautan, että laittomastihan maahan saavutaan juuri siksi, että tänne Suomeen suorastaan houkuttelee ilmainen asunto ja Euroopan paras sosiaaliturva. Tänne lisäksi saavutaan laittomasti maahan tietenkin siksi, että se on mahdollista. Aina, jos ihmiselle annetaan mahdollisuus tuolta Lähi-idästä, että tule tänne, saat parempaa elintasoja, niin kyllä varmaan tulee. Jos puhutaan semmoisesta rajattomasta maailmasta, sehän ei ole todellinen. Tässä kun puhutaan nyt jostain Rajat kiinni -liikkeestä, niin tämä on mennyt mielikuvien tasolle. Siis rajaton maailmahan ei ole tietenkään todellinen. Jos me päätämme luopua meidän rajoistamme täysin, niin silloinhan Suomi lakkaa huomenna. Tänne varmasti tulee mielellään vaikka miljoona kiinalaista tuolta ryöväämään meidän kaikki varamme. Ei ole mitään kiinalaisia vastaan, tämä oli tämmöinen vertauskuva.

En lähde tässä käymään nyt, kun ei asiaan kuulu tämä kehitysapukeskustelu, mutta kyllä te varmaan ymmärrätte, että perussuomalaisethan eivät sitä kehitysavun itse tarkoitusta ole missään nimessä vastustaneet. Voitte olla kyllä ihan tosiaan tyytyväisiä tästä, että jopa me perussuomalaiset tosiaan tahdomme kyllä nimenomaan auttaa ihmisiä hädässä, me olemme aina tahtoneet. Te ette ehkä ole sitten tahtoneet vain kuunnella meitä. Me olemme nimenomaan sitä kehitysavun järjettömyyttä kritisoineet, sitä, miten se on suoraa budjettitukea, miten se ei ole saanut näitä maita jaloilleen, eikä sellaista budjettitukea kannata vain antaa. Kehitetään nyt sitten, vihreätkin, käyttäkää energiaa vain siihen, miten se kehitysapu menee laadukkaammaksi eikä niin, että se on sitä suoraa budjettitukea.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

20.54 Vesa-Matti Saarakkala ps: Arvoisa rouva puhemies! Kehitysapu on ihan hyvä keskustelunaihe tässä yhteydessä, en kiellä sitä, mutta totean vain sen, että sitä on annettu viime vuonnakin noin 1 000 miljoonaa euroa valtion budjetista eli miljardi euroa, ja se on kyllä siinä vähän yli 50 miljardin euron budjetissa merkittävä menoerä, merkittävä kohde ollut, ja kun on sitten erilaisia tutkimuksia tehty siitä, miten kansalaiset suhtautuvat kehitysapuun, niin heidän suhtautuvat siihen varsin myönteisesti, mutta sitten kun on kysytty, mistä tulisi leikata, niin kehitysapu on aina siellä kolmen kärjessä, yleensä taitaa olla ykkösenä. Tähän perustuen perussuomalaiset on toteuttanut sitä politiikkaa, mitä olemme vaaleissa ajaneet, ja nyt kehitysapumäärärahoja on laskettu. Ja se täytyy todeta, että tämä pakolaisten tulijavirta ei olisi kyllä todennäköisesti yhtään pienempi, vaikka meillä olisi ollut kehitysapu vieläkin merkittävämpi kuin se on nyt ollut. Kyllä nämä ovat muita globaaleja syitä, ja nimenomaan sota ja suurvallat ovat näissä niin kuin syypäinä, että pienen Suomen kehitysavulla ei muuta kuin se oma omatunto voi parantua, mutta se ei tosiasiaa muuta näitä isoja asioita. Kehityksessa on myös henkilöitä, jotka ovat tulleet kertomaan, että sillä lailla vain pönkitetään tätä, voisi sanoa, maailmanpolitiikan epäsuhtaa ja vääritymää, mitä esimerkiksi pääomapiirit ja globalisaatioporukat ovat pitäneet yllä.

20.56 Jukka Kopra kok: Arvoisa puhemies! Edustaja Parviainen maalaili tuossa uutta menettelyä, jolla turvapaikkajärjestelmän kautta hoidettaisiin siirtolaisuutta Eurooppaan. Positiivista tässä ajatuksessa mielestäni oli se, että tämä haku tapahtuu siellä lähtöpaikalla, -maassa, mutta ylipäättään minun mielestäni on kategorisesti väärää ajattelua se, että turvapaikkajärjestelmän kautta hoidettaisiin siirtolaisuutta. Ei näin, vaan turvapaikkajärjestelmä on selkeästi hädänalaisille ja hätää kärsiville ihmisille ja heitä sen avulla autetaan. Jos joku haluaa muuttaa paremman tulevaisuuden toivossa Eurooppaan, niin olkoon siihen joku toinen menettely kuin tämä turvapaikkajärjestelmä, koska silloin muuten tukitaan juuri tämä meidän systeemimme niiltä, jotka apua oikeasti tarvitsevat ja jotka sen avun ansaitsevat. Oma lukunsa tietenkin on se, kannattaako meidän ylipäättään ajatella, että muualta maista, Afrikasta, Lähi-idästä vailla koulutusta kannattaa Eurooppaan parempaa tulevaisuutta etsimään pyrkiä, sillä koulutusvaatimukset EU-alueen työpaikoilla sun muualla ovat aivan toista luokkaa kuin mihin on valmiuksia lähtömaissa. Ja väitänpä, että jokaista maahanmuuttajan yhtä menestystarinaa kohti löytyy vähintään viisi surullista kohtaloa, jossa ei ole menestytty sitten EU:n alueella. Onko se näitäkään ihmisiä kohtaan oikein sitten, että luomme illuusion siitä paremmasta tulevaisuudesta Euroopassa, johon heillä kuitenkin ei välttämättä ole tosiasiallisia edellytyksiä päästä, siis siihen unelmaan, kun ei ole koulutusta eikä kulttuurillisia lähtökohtia? Tämä ei ole heidän, ihmisten vika, vaan niiden yhteiskuntien vika, joista tullaan, mutta joku muu menettely meidän pitää tähän kehittää.

20.58 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Ajattelin tähän loppuun vain kommentoida tuohon, kun edustaja Saarakkala nosti ihan hyvin perustellusti nämä kehitysyhteistyön leikkaukset, onko niillä korrelaatiota nyt tähän tulvaan, mikä ihmisiä lähtee: On kuitenkin tosiasia, että YK:n pakolaisjärjestö on raportoinut siitä, että viime vuonna esimerkiksi näillä heidän ylläpitämillään pakolaisleireillä, missä siellä ovat todella rahat loppuneet, koska maat eivät ole antaneet enää pakolaisjärjestöille rahaa ylläpitää näitä leirejä, on tullut puutetta niin terveydenhuollosta, koulutuksesta kuin ruokahuollosta, ja se on, totta kai, saanut ihmisiä myös liikkeelle. Se on aivan ilmiselvää, että mikäli niillä väliaikaisilla leireillä, minne ihmiset sitten sitä ensimmäistä apua ovat lähtemässä hakemaan sieltä sodan jalois-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

ta, yhä enenevässä määrin olosuhteet heikkenevät tai määrät kasvavat kohtuuttomasti, niin se johtaa siihen, että yhä suurempi osa lähtee myös siitä eteenpäin. Ja tämän takia itse nostin esille tämän, että on sillä myös merkitystä, kuinka paljon ja minne me juuri kohdennamme esimerkiksi Suomen kehitysyhteistyötä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.